

Europees Visserij Fonds Jaarverslag 2013

Juni 2014

Lidstaat	Nederland
Operationeel Programma	CCI 2007 NL 14 F PO 001
Rapportagejaar	2013
Datum goedkeuring door Comité van Toezicht	27 juni 2014

Colofon

Beheersautoriteit   Directoraat-generaal Agro | Directie Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn
Postbus 20401 | 2500 EK Den Haag

Contactpersoon   John Nam/Anne Reijbroek

Versie   Definitief

Bijlage(n)   1

Inhoud

Colofon	2
Inhoud.....	3
Samenvatting.....	5
1. Identificatie.....	6
2. Inleiding	7
2.1 <i>Het juridisch kader</i>	7
2.2 <i>Focus van het Nederlandse EVF Programma</i>	7
2.3 <i>Comité van Toezicht</i>	8
2.4 <i>Uitvoering en openstellingen van EVF-regelingen in 2013</i>	9
2.4.1. Regelingen bij de Commissie ingediend voor betaling.....	9
2.4.2. Openstellingen, uitbetaling, monitoren en subsidievaststelling in 2013.....	9
3. Informatie over de fysieke vooruitgang van het prioritair zwaartepunt.....	31
3.1. <i>Overzicht van de toepassing van het OP per prioritair zwaartepunt</i>	31
As 1. Maatregelen voor de aanpassing van de communautaire visserijvloot.....	31
As 2. Aquacultuur, binnenvisserij, verwerking en afzet van visserij- en aquacultuur- producten.....	32
As 3. Maatregelen van gemeenschappelijk belang	33
As 4. Duurzame ontwikkeling van visserijgebieden.....	33
3.2. <i>Specifieke informatie voor prioritaire zwaartepunten en maatregelen</i>	34
As 1. Maatregelen voor de aanpassing van de communautaire visserijvloot.....	34
As 2. Aquacultuur, binnenvisserij, verwerking en afzet van visserij- en aquacultuur- producten.....	36
As 3. Maatregelen van gemeenschappelijk belang	36
As 4. Duurzame ontwikkeling van visserijgebieden.....	37
3.3. <i>Financiële informatie</i>	38
3.3.1. Committering	38
3.3.2. Uitgaven, declaraties bij EC en N+2.....	38
3.4. <i>Kwalitatieve analyse</i>	40
3.5. <i>Regelingen van toezicht</i>	44
3.6. <i>Belangrijke problemen/uitdagingen van 2013</i>	44

3.7.	<i>Aanbevelingen van de Commissie ingevolge het jaarlijks onderzoek van het OP</i>	45
3.8.	<i>Terugbetaalde of opnieuw gebruikte steun</i>	45
3.9.	<i>Aanzienlijke wijziging overeenkomstig artikel 56 van Verordening (EG) nr. 1198/2006</i>	45
3.10.	<i>Wijziging van de algemene voorwaarden voor de uitvoering van het OP</i>	45
4.	Het gebruik van technische bijstand.....	46
5.	Voorlichting en informatieverstrekking	46
6.	Informatie over de naleving van de Gemeenschapswetgeving.....	48
7.	Complementariteit met andere instrumenten	48
	Bijlage 1. Ingediende betalingen in 2013	49
	Bijlage 2. Overzicht As 4.....	50

Samenvatting

Het jaar 2013 stond vooral in het teken van uitfinanciering van de reeds gecommiteerde projecten en het voorkomen van decommitting. Eind 2013 is de volledige tranche van 2011 benut. Door het opzetten van een revolverend fonds van € 3,5 mln is de dreiging van decommitting voorkomen. De langlopende innovatie- en samenwerkingsprojecten blijven een punt van aandacht nu het einde van de EVF programmaperiode nadert.

In 2013 is er een afzonderlijke openstelling onder Collectieve Acties (As 3, artikel 37) geweest om de visserijsector te ondersteunen in het voldoen aan de in te voeren aanlandplicht. Net als in voorgaande openstellingen Collectieve Acties was er veel belangstelling voor deze regeling. Het leverde 21 aanvragen op. Hiervan zijn er 14 gehonoreerd. Het beschikbare budget is opgehoogd van 3 naar 4,5 miljoen euro. Ook met het nieuwe beschikbare budget is de regeling overvraagd (155%).

Ook onder As 4 is eind 2013 er een openstelling geweest waaraan alle visserijgebieden hebben deelgenomen. In totaal is er € 4,2 mln aan subsidie verleend.

Voor de kenniskringen is er in 2013 een aanbestedingstraject opgestart. De opdracht is begin 2014 verleend.

Naar het einde van de programmaperiode toe merken wij ook een toenemende aantal uitvoeringskwesties waar de Audit Autoriteit bevindingen heeft of anders interpreteert. Deze interpretatievraagstukken zijn voor een deel in 2013 opgelost maar bij het merendeel van de vraagstukken bleven wij van mening verschillen met de Audit Autoriteit en ontstond de noodzaak om hiervoor externe advies in te winnen. Onze belangrijkste uitdaging in 2014 is ook om dit traject tijdig af te ronden.

1. Identificatie

Lidstaat	Nederland
Operationeel Programma	CCI 2007 NL 14 F PO 001
Rapportagejaar	2013
Datum goedkeuring door Comité van Toezicht	27 juni 2014

2. Inleiding

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van het juridisch kader en het beleid dat aan de uitvoering van het Europees Visserij Fonds (EVF) in Nederland ten grondslag ligt. Het verslag geeft informatie over de drie vergaderingen van het Comité van Toezicht die in 2013 hebben plaatsgevonden en de regelingen/maatregelen die in het kader van het EVF in 2013 zijn uitgevoerd. Daarna worden de fysieke voortgang van de prioritaire zwaartepunten en de financiële informatie besproken, gevolgd door een kwalitatieve analyse. Vervolgens worden de regelingen van toezicht en de belangrijke problemen met hun voorgestelde oplossingen besproken. Tot slot zal het gebruik van de technische bijstand, de voorlichting en informatieverstrekking en de informatie over de naleving van de gemeenschapswetgeving besproken worden.

Het volgende onderdeel van het verslag is voor 2013 niet van toepassing:

- 3.9 Aanzienlijke wijziging overeenkomstig artikel 56 van Verordening (EG) nr. 1198/2006.

2.1 Het juridisch kader

De bepalingen van het EVF zijn vastgelegd in de Verordeningen (EG) nr. 1198/2006 en (EG) nr. 498/2007. Op 30 juli 2007 heeft Nederland haar Nationaal Strategisch Plan voor het EVF (2007-2013) vastgesteld. Met beschikking C(2007)6787 heeft de Europese Commissie op 19 december 2007 het Nederlandse Operationeel Programma (OP) goedgekeurd. Om het OP op te kunnen stellen is in de eerste helft van 2007 een ex-ante evaluatie opgesteld (evaluator: Witteveen & Bos) en is een MER-analyse uitgevoerd (ook door Witteveen & Bos). In 2010 is de mid-term evaluatie uitgevoerd door de evaluator ERAC. In juni 2011 is deze afgerond.

Op 16 juni 2009 is de beschrijving van de beheers en controlesystemen (conform artikel 71 van Verordening (EG) nr. 1198/2006 van de Raad van 27 juli 2006) goedgekeurd door de Europese Commissie. Dit document beschrijft het systeem dat betrekking heeft op de organisatie en de procedures van de verschillende autoriteiten die betrokken zijn bij de uitvoering van het EVF in Nederland. Na goedkeuring van dit document werd in 2009 de eerste betalingsaanvraag ingediend bij de Europese Commissie door de Certificering Autoriteit (CA).

2.2 Focus van het Nederlandse EVF Programma

Het EVF wordt in Nederland uitsluitend gebruikt om de transitie naar een ecologisch en economische visserijsector te bewerkstelligen waarbij de rol van de overheid vooral wordt gezien als initiator en het

samenbrengen van partijen. Het EVF heeft gebruik gemaakt van twee aanvullende ondersteuningsmechanismes om haar effectiviteit te vergroten: kenniskringen en het Visserij Innovatie Platform (VIP). Deze aanvullende instrumenten zijn tot einde 2011 uitsluitend gefinancierd met nationale middelen. Vanaf 2012 hebben de Blueports veel van de taken van het VIP overgenomen. In 2013 is er aanbestedingstraject gestart voor de kenniskringen met als doel om deze in 2014 en 2015 uit het EVF te financieren.

Het EVF heeft in eerste instantie gelegenheid gegeven aan vissers die de sector wilden verlaten. Dit is gedaan in 2007 (23% van het fonds is hiervoor benut). Daarna is het fonds uitsluitend gebruikt voor 'de blijvers'. Meer dan een derde van het EVF is ingezet om innovatieve en samenwerkingsprojecten te financieren. Enkel verandering, geïnitieerd door de vissers zelf, zal de beoogde transitie naar een duurzame visserijsector werkelijkheid maken.

2.3 Comité van Toezicht

Het Comité van Toezicht (CvT) is in 2013 drie keer bijeengekomen (26 Februari, 12 juni en 13 november) telkens onder het voorzitterschap van de directeur Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn (DAD). De vertegenwoordiging vanuit het Bestuurlijk Platform Visserij (BPV) is in 2013 gewisseld van de wethouders uit Urk naar de gedelegeerde bestuurder uit Zeeland. Verder zijn er geen wisselingen van vertegenwoordigers geweest.

Aansluitend op de CvT bijeenkomst van februari zijn diverse projecten gefinancierd uit het EVF ter plaatse bezocht op Urk. Tijdens de drie bijeenkomsten zijn de volgende onderwerpen besproken:

- incidentele beschikkingen die niet via een tender systeem zijn verstrekt,
- de planning van de openstellingen in 2013 en 2014,
- het jaarverslag van 2012,
- de jaarlijkse publiciteitseis evenement,
- de indicatoren van het programma,
- de geplande betalingsaanvragen,
- het decommitteringsrisico,
- de aanbesteding van kenniskringen,
- het opzetten van een revolverend fonds,
- de OP wijziging tbv het revolverend fonds,
- de meldingen bij OLAF,
- de auditbevindingen,
- Stand van zaken voor bereidingen op het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV)

2.4 Uitvoering en openstellingen van EVF-regelingen in 2013

2.4.1. Regelingen bij de Commissie ingediend voor betaling

Zie hiervoor bijlage 1, waarin een overzicht van de regelingen die in 2013 bij de Europese Commissie zijn ingediend voor een betaling. Nieuw is de opname van het revolverend fonds, voor het overige betreft het regelingen die eerder ook zijn ingediend voor betaling. De uitgaven onder artikel 25, waarvan DGMARE heeft aangegeven dat deze niet subsidiabel zijn, zijn voorzichtigheidshalve nog uit de uitgavenstaat gelaten.

2.4.2 Openstellingen, uitbetaling, monitoren en subsidievaststelling in 2013

Nederland heeft bewust gekozen om overwegend met een tendersystematiek te werken. Dit is echter niet verplicht binnen het EVF. In de tendersystematiek worden de openstellingen en de selectiecriteria voorafgaand aan de openstelling aangekondigd. Het doel van de tendersystematiek is om projecten binnen de visserijsector met elkaar te kunnen vergelijken om zo de kwalitatief beste projecten te selecteren. Door regelmatig maatregelen een beperkte tijd open te stellen, krijgen enkel de beste projecten toegang tot publieke middelen. De kwalitatieve weging van projecten maakt onderdeel uit van de tenderprocedure. Duurzaamheid geldt bij iedere openstelling als beoordelingscriterium. Hierbij is het van groot belang dat het CvT de selectiecriteria tussentijds kan bijsturen als gevolg van voortschrijdend inzicht, zonder het OP te moeten wijzigen. Volgens de evaluator van de mid-term evaluatie leidt deze vorm van projectselectie tot de beste projecten.

Enkel met hoge uitzondering wordt van de tendersystematiek afgeweken. Dit komt voor als de hele sector een voorstel indient dat het CvT passend vindt binnen de langetermijnvisie van het Nederlandse OP. Het feit dat deze voorstellen ontstaan in de sector (bottom-up) wordt als zeer waardevol ervaren. Daarom heeft het CvT in maart 2011 hiervoor selectiecriteria opgesteld. Er wordt enkel van het tendersysteem afgeweken als de ingediende projecten:

1. een belangrijk impuls geven aan het bereiken van de doelstellingen van het operationeel plan,
2. de financiële omvang van de projecten niet past binnen de grenzen van een openstelling,
3. de projecten uitgevoerd worden door een niet-commerciële organisatie die het geheel van de sector vertegenwoordigt en/of een landelijke dekking heeft, en
4. er geen andere organisaties zijn die deze projecten met dezelfde kwaliteit uit kunnen voeren.

Ook in 2013 zijn er een aantal beschikkingen afgegeven buiten de tendersystematiek om. Dit waren o.a. de projecten Masterplan Duurzame Visserij, aal beheerplan en verduurzaming Garnalenvisserij.

2.4.2.1 Openstellingen

In 2013 zijn er twee openstellingen geweest.

Ar-tikel	Omschrijving	EVF%	Openstellings -periode	Beschik- bare geld	Totaal aangevraagd bedrag	% overvraagd	Totaal gecom- mitteerd bedrag	Aanvragen	Toeken- ningen
37	Collectieve acties	70%	Oktober – 2 december	4,5	7,0	155%	4,5	21	14
44	Duurzame ontwikkeling van visserijgebieden:		oktober	4,4	8,5	193%	4	66	23
	- Zuid-Holland;	62%		0.872				7	5
	- Flevoland;	42%		0.86				20	6
	- Groningen;	44%		0.82				6	5
	- Zeeland;	50%		0.72				16	6
	- Noord-Holland;	50%		0.72				12	4
	- Friesland	50%		0.4				6	3

Tabel 1. Overzicht openstellingen in miljoen euro

Collectieve acties- aanlandplicht

Doel van deze openstelling is om de visserijsector te ondersteunen in het voldoen aan de in te voeren aanlandplicht. De regeling leverde 21 aanvragen op. Hiervan zijn er 14 gehonoreerd. Het beschikbare budget is overvraagd (155%). De aanvragen zijn beoordeeld op de criteria:

- o Uitstraling resultaat
- o Uitstraling samenwerking
- o Selectiviteit van de vismethode
- o Vergroting rendement ondernemingen
- o Marktontwikkeling/productontwikkeling

De openstellingsperiode voor de collectieve acties aanlandplicht is verlengd tot 2 december. Het oorspronkelijk beschikbare budget is opgehoogd met 1,5 mln. Er zijn 22 aanvragen ontvangen, waarvan er 14 zijn gehonoreerd. De overtekening van het budget lijkt geringer ten opzichte van voorgaande openstellingen. Dit heeft deels te maken met de specifieke focus van de openstelling, namelijk de aanlandplicht en deels met de ophoging van het beschikbare budget.

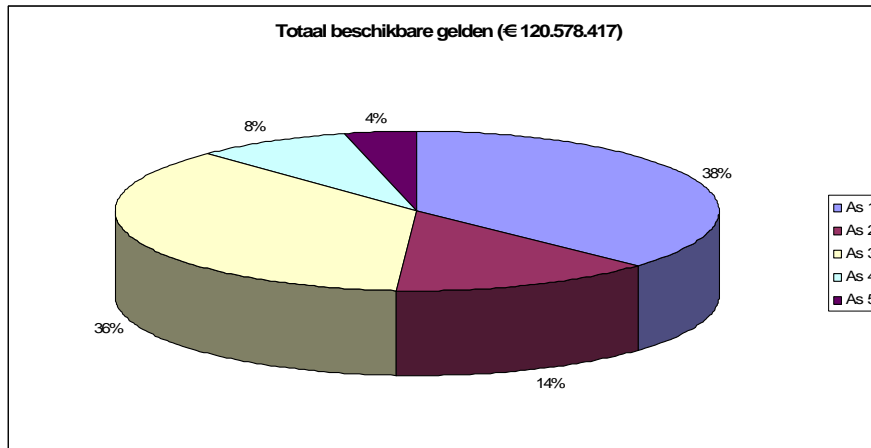
Duurzame ontwikkeling van visserijgebieden

In oktober 2013 is de duurzame ontwikkeling van visserijgebieden voor alle zes provincies opengesteld. Met de verwachting dat dit de laatste openstelling is zijn er relatief veel aanvragen ingediend. Bijna de helft van de ingediende aanvragen zijn door de lokale FLAG's gehonoreerd. De criteria waarop de beoordeling plaatsvond zijn onder meer de versterking van het concurrentievermogen en ontwikkeling van een visserijgebied, de werkgelegenheid en

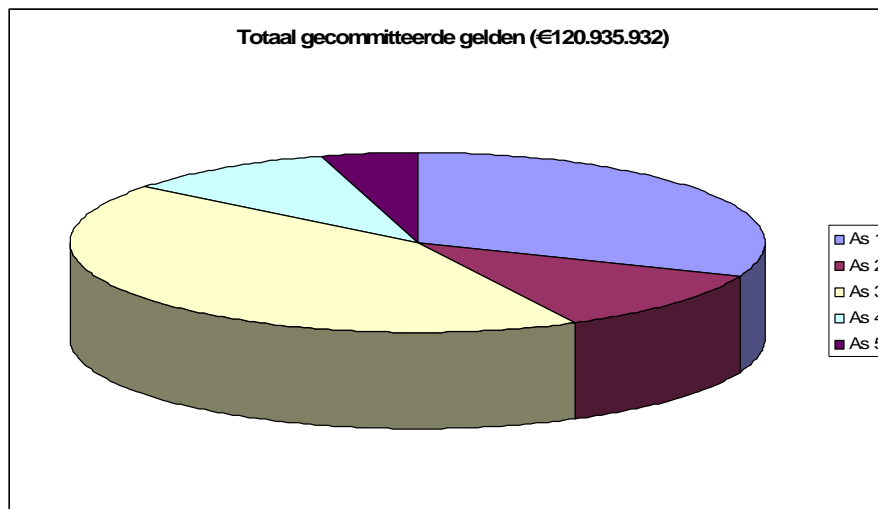
herstructurering en heroriëntering van economische activiteiten alsmede de verschillende provinciale ontwikkelstrategieën.

2.4.2.2 Uitbetaling

Figuur 1 geeft de verhouding van de verdeling van het budget over de vijf assen weer zoals beschreven in het OP. Figuur 2 de verhouding van de daadwerkelijk gecommiteerde gelden weer.

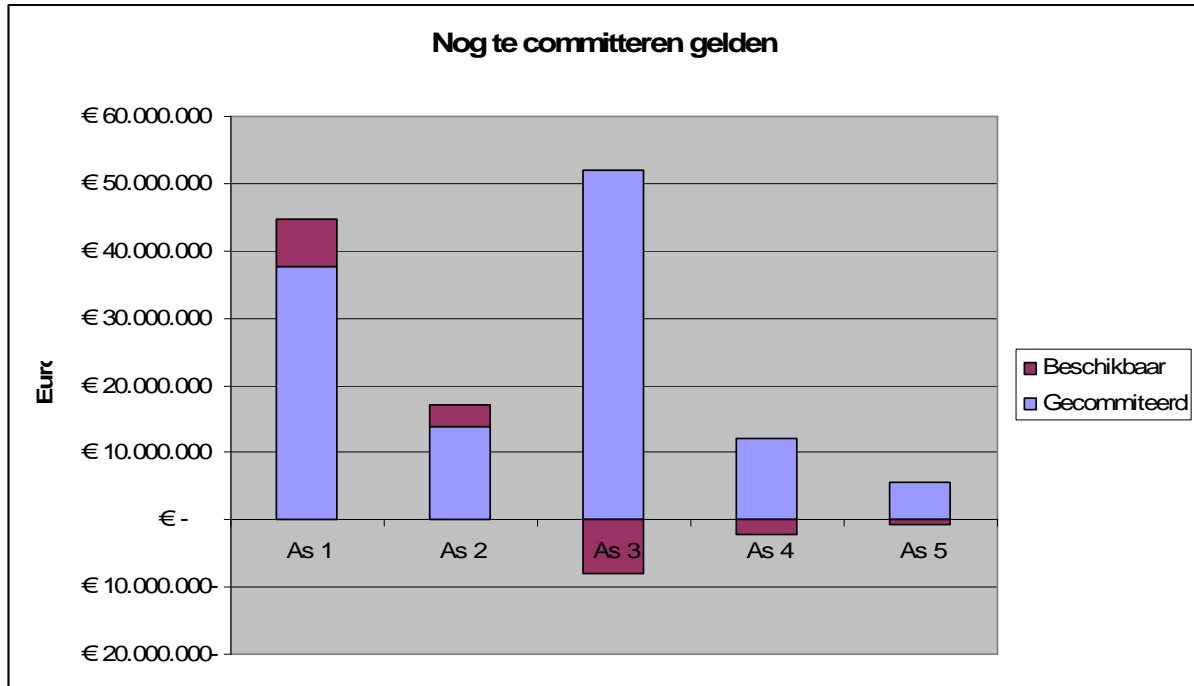

Figuur 1. Totaal beschikbare gelden

Figuur 2. Totaal gecommiteerde gelden

Figuur 3 maakt zichtbaar in welke assen er eind 2013 nog ruimte beschikbaar was om fondsen te committeren. Duidelijk is dat zowel in As 1 als As 2 nog middelen beschikbaar zijn, terwijl As 3, as 4, en As 5 (licht) overgecommiteerd zijn. De aanpassing van het OP zal aan het einde van de programmeringsperiode plaatsvinden, om de administratieve lasten voor zowel Nederland als ook DG MARE laag te houden. Het CvT is regelmatig geïnformeerd over deze verschuivingen en heeft hier ook hiermee ingestemd.

Figuur 3. Overzicht gecommiteerde gelden en beschikbare middelen

	Budget	Gecommitteerd	Beschikbaar	Betaald
As 1	44.613.233	37.587.790	7.025.443	35.024.113
As 2	17.179.398	13.774.849	3.404.550	7.271.433
As 3	44.003.461	51.996.628	-7.993.167	26.821.024
As 4	9.987.125	12.096.568	-2.109.443	4.243.590
As 5	4.795.200	5.480.097	-684.897	5.374.456
Totaal	120.578.417	120.935.932	-357.515	78.734.616

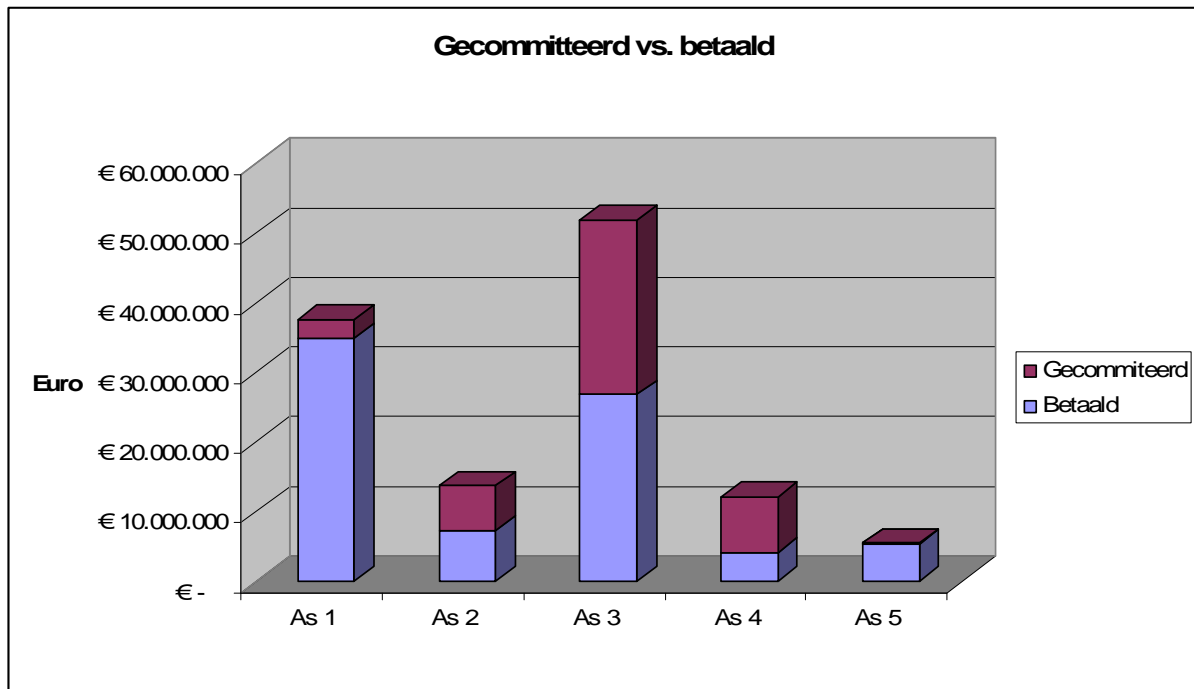
Tabel 2. Overzicht budget, committeringen, beschikbare en betaalde middelen overheidsbijdrage

	Budget	Gecommitteerd	Beschikbaar	Betaald
As 1	16.913.233	14.767.608	2.145.625	13.547.293
As 2	7.379.398	5.510.900	1.868.498	3.104.465
As 3	16.903.461	21.508.851	-4.605.390	11.675.852
As 4	4.987.125	5.172.879	-185.754	1.841.220
As 5	2.395.200	2.740.049	-344.849	2.687.228
Totaal	48.578.417	49.700.287	-1.121.870	32.856.058

Tabel 3. Overzicht budget, committeringen, beschikbare en betaalde middelen EVF-bijdrage

In figuur 4 staan de betaalde bedragen afgezet tegen de gecommiteerde bedragen. Na technische bijstand (As 5) is het grootste deel binnen As 1 betaald. Binnen As 2 is net iets meer dan de helft van het gecommiteerde bedrag betaald. In As 3 en As 4 is substantieel meer gecommiteerd dan reeds betaald. Hieruit is duidelijk zichtbaar dat de betalingen ver achter lopen op de gecommiteerde

middelen. In 2012 is veel extra aandacht geweest om aanvragers aan te moedigen betalingsverzoeken in te dienen. Aangezien veel aanvragers echter voorschotten uit nationale middelen hebben ontvangen en projecten wat langer duren om af te ronden dan in eerste instantie werd verwacht, lopen de uitbetalingen achter op de gecommiteerde middelen.

Figuur 4. Overzicht van de gecommiteerde en betaalde middelen

Het committeren verloopt goed, maar de voortgang van de uitgaven niet. Achteraf gezien is duidelijk dat er aan het begin van het programma nog meer gecommiteerd had moeten worden dan het geval was. Ook had een juridische basis gecreëerd moeten worden om in te kunnen grijpen als projecten niet voldoende voortgang maakten. Nu ziet het er naar uit dat er projecten niet uitgevoerd zullen worden en dat het gecommiteerde geld terug zal vloeien op een moment dat het moeilijk weer inzetbaar is (aan het einde van de programmeringsperiode). Doordat projecten in principe vier jaar de tijd hebben om af te ronden zonder dat er gevolgen verbonden aan achterblijven van de voortgang en het feit dat er bewust voor is gekozen om het EVF niet over te committeren, ontstaat een hoog decommitteringsrisico. Mochten er in 2014 middelen terugvloeien, dan is het onwaarschijnlijk dat deze nog opnieuw worden ingezet met uitzondering voor projecten met een zeer korte doorlooptijd.

In het vervolg van dit hoofdstuk worden alle afzonderlijke maatregelen beschreven. Allereerst wordt ingegaan op de inhoudelijke voortgang van de maatregel. Daarna wordt de financiële voortgang gepresenteerd door middel van een figuur (staafdiagram) als ook de daadwerkelijke financiële gegevens.

Investerings in vissersvaartuigen/alternatief voor boomkor (As 1, artikel 25)

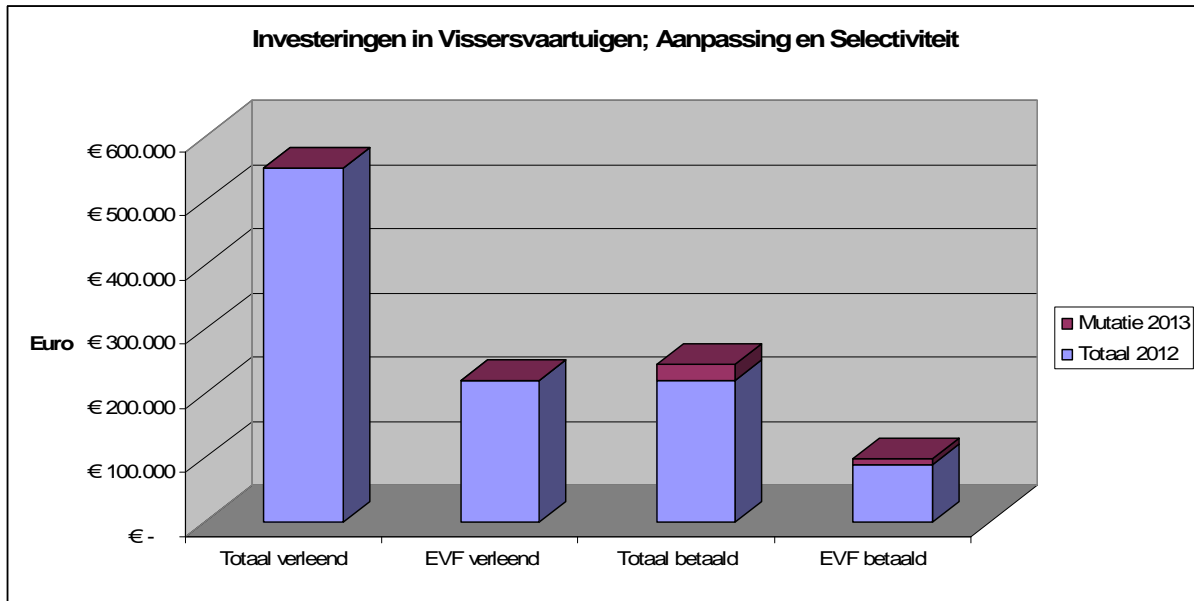
Maatregel 1.3

De regeling is voor het eerst opengesteld in 2009 ter waarde van 2 miljoen euro (40% EVF-cofinanciering). Het doel van deze regeling was het toepassen van duurzame vissersvaartuigen en het aanbrengen van voorzieningen aan boord van vissersvaartuigen ter vermindering van de bodemberoering en ter verbetering van de productkwaliteit, de energie-efficiëntie en de selectiviteit. Eigenaren van boomkorkotters, ouder dan vijf jaar en met een motorvermogen groter dan 735 kW, konden subsidie aanvragen om naar visserijtechnieken met minder bodemberoering om te schakelen, zoals twinrig, flyshoot en squidjig (20% van de kosten met een maximum van 100.000 euro). Ook kon men kiezen voor het verkorten van de totale boomkorlengte van 24 meter naar 20 meter (40% van de kosten met een maximum van 50.000 euro). Van deze regeling is relatief weinig gebruik gemaakt. Er hebben in totaal maar twee omschakelingen plaatsgevonden (van de vier goedgekeurde projecten). De onzekere markt en persoonlijke omstandigheden werden als oorzaak aangegeven voor het terugtrekken tot subsidievaststelling van twee van de vier aanvragen. De laatste aanvrager heeft zich in 2011 teruggetrokken en zijn sinds 2010 geen betalingen meer verricht.

Ondanks deze teleurstellende opname van fondsen is in november 2011 deze regeling opnieuw opengesteld ter waarde van 2 miljoen euro (50% EVF-cofinanciering) om een stimuleringsbijdrage voor duurzame vistuigen mogelijk te maken. Bij deze tweede openstelling konden boomkorkotters overschakelen naar visserijtechnieken met minder bodemberoering: hydrorig en sumwing, of investeren in jig en krabbenkooien. De 34 aanvragers zijn gerangschikt op volgorde van binnenkomst, aan twintig investeringen is begin 2012 subsidie verleend. Vermoedelijk zijn er zo weinig aanvragen ontvangen vanwege het slechte investeringsklimaat, de lage prijs van schol en het feit dat veel vissers wachten op de uitkomst van de pulsderogatie.

Een aantal garnalenvissers heeft onder deze openstelling subsidie aangevraagd voor de sumwing, die in ontwikkeling was voor de garnalenvisserij. In de loop van 2012 is gebleken dat de seewingvariant een beter alternatief bleek. Hierop is vanuit de sector het verzoek gekomen of de aanvragers die aanvankelijk een sumwing hadden aangevraagd ook mochten omschakelen naar de seewing. Dit verzoek is begin 2013 gehonoreerd. In 2013 hebben deze garnalenvissers nog tijd om hun investering te voltooien.

Figuur 5 en tabel 4 geven de daadwerkelijke investeringen in vissersvaartuigen weer. 40,07% van de verleende EVF-middelen is daadwerkelijk uitbetaald.

Figuur 5. Investerings in vissersvaartuigen: aanpassing en selectiviteit

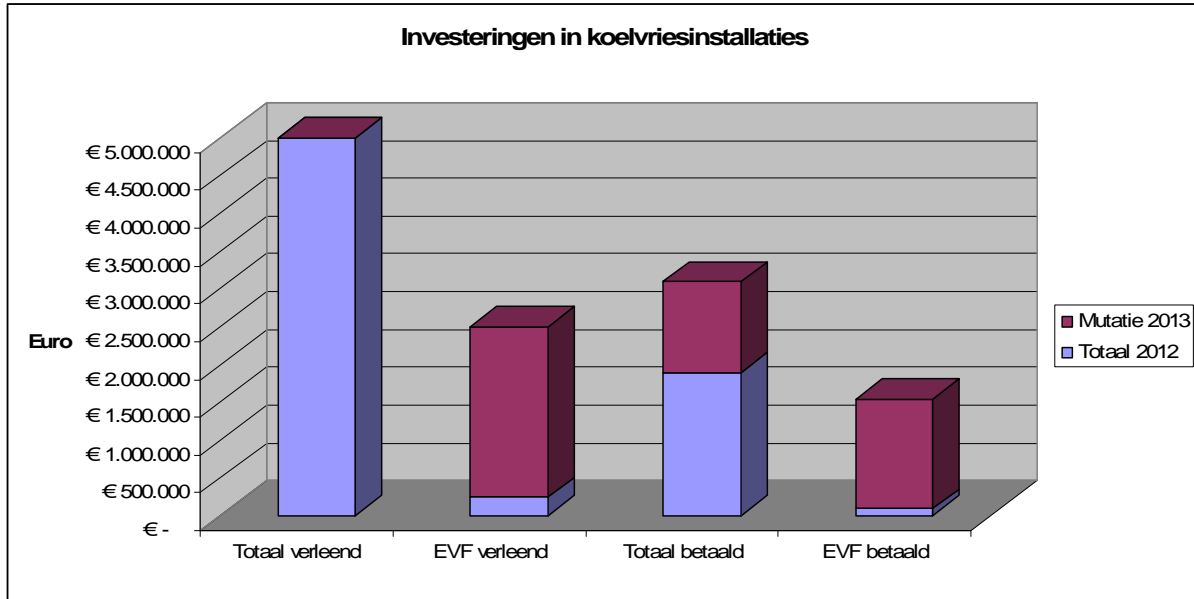
Openstelling	Totaal verleend	EVF verleend	Totaal betaald	EVF betaald
Investerings in vissersvaartuigen: aanpassing en selectiviteit	549.396	219.759	245.552	98.221
Totaal t/m 2012	549.396	219.759	220.137	88.055
Mutatie 2013	-	-	25.415	10.166

Tabel 4. Investerings in vissersvaartuigen/alternatief voor boomkor (As 1, artikel 25) Maatregel 1.3

Diepvries- en koelvriesinstallaties (As 1, artikel 25)

Maatregel 1.3

Deze regeling is opengesteld in februari 2011 voor de pelagische vloot. Subsidie is verleend voor de noodzakelijke investeringen voor de omschakeling van de koelvriesinstallaties op cfk's naar andere milieuvriendelijke alternatieven. Er is één (vrouwelijke) begunstigde, die in 2012 is begonnen met de verbouwing van het schip. Het eerste voorschot is in 2012 uitbetaald. Figuur 6 en tabel 5 geven de realisatiecijfers weer. 38% van de verleende EVF-gelden is vooralsnog uitbetaald.

Figuur 6. Investerings in koelvriesinstallaties

Openstelling	Totaal verleend	EVF verleend	Totaal betaald	EVF betaald
Investerings in koelvriesinstallaties				
2011	5.000.000	2.500.000	3.094.482	1.547.241
Totaal t/m 2012	5.000.000	250.000	1.900.000	95.000
Mutatie 2013	-	2.250.000	1.194.482	1.452.241

Tabel 5. Diepvries- en koelvriesinstallaties (As 1, artikel 25) Maatregel 1.3

Weegschalen (As 1, artikel 25)

Maatregel 1.3

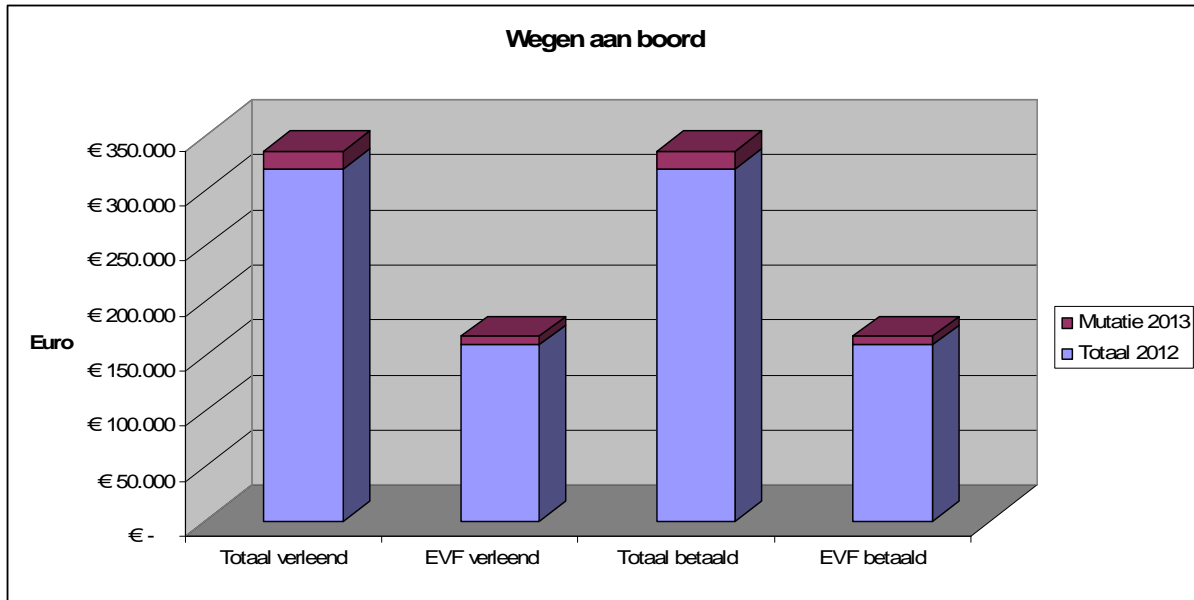
Deze regeling stond open tussen juli 2011 en april 2012 ter waarde van 600.000 euro (50% EVF-cofinanciering) met als doel om weegschalen aan boord aan te schaffen en te installeren. Deze regeling werd bij verlening direct uitbetaald.

De leveranciers hebben zich duidelijk verkeken op het aantal aanvragen en de tijd die nodig is om de gecertificeerde weegschalen te installeren. Daarom is de uiterlijke termijn waarop de aanvragen gedaan konden worden verruimd van 1 februari naar 1 november 2012.

Er waren aanvankelijk veel afwijzingen omdat weegschalen niet geïnstalleerd waren of de verkeerde (niet gecertificeerde) weegschalen geïnstalleerd waren. De aanvragen die zijn afgewezen hebben na installatie van de gecertificeerde weegschaal opnieuw een aanvraag kunnen indienen onder de verruimde openstelling.

In 2011 is één aanvraag vastgesteld en uitbetaald. De 90 andere zijn allemaal in 2012 vastgesteld en direct uitbetaald. Figuur 7 en tabel 6 geven een overzicht van de verleende en betaalde bedragen weer.

Figuur 7. Wegen aan boord

Openstelling	Totaal verleend	EVF verleend	Totaal betaald	EVF betaald
Wegen aan boord 2011	335.226	167.613	335.226	167.613
Totaal t/m 2012	319.382	159.691	319.382	159.691
Mutatie 2013	15.843	7.922	15.843	7.922

Tabel 6. Weegschalen (As 1, artikel 25) Maatregel 1.3

Sociale maatregelen visserij: Vergoedingsregeling voor uittredende vissers (As 1, artikel 27) Maatregel 1.5

De regeling hangt samen met de saneringsregeling opengesteld in 2008. Deze regeling is opengesteld voor een maand ter waarde van 1 miljoen euro met een EVF-cofinancieringspercentage van 50%. Subsidie kon worden verleend voor bijscholing en voor vervroegde uittreding. Na 2008 zijn er geen nieuwe openstellingen geweest. In 2010 is voor het laatst uitbetaald.

Uittreding

Vissers van de gesaneerde vaartuigen kregen voorrang op een bijdrage voor vervroegde uittreding uit de visserij. De subsidieontvanger mag tot de pensioengerechtigde leeftijd niet werkzaam zijn binnen de visserij. Dit moeten de subsidieontvangers jaarlijks aantonen door het indienen van een inkomensverklaring. De bijdragen voor vervroegde uittreding (zes vissers voor een totaalbedrag van

161.500 euro) zijn allemaal in 2008 betaald. Zij dienen ieder jaar een inkomensverklaring in. Hierop voerde de BI, ook in 2012, een kruiscontrole uit met gegevens van de belastingdienst om te controleren of ze niet meer werkzaam zijn in de visserij. Dit zullen ze blijven doen totdat de vissers 65 jaar zijn. Twee vissers hebben voor 2012 de pensioengerechtigde leeftijd behaald en zijn voor het laatst gecontroleerd. Twee vissers hebben in 2012 de pensioengerechtigde leeftijd behaald en zullen in 2013 nog gecontroleerd worden. In 2015 zal de laatste controle plaatsvinden over de twee vissers die in 2014 de pensioenleeftijd zullen behalen. Tot op heden zijn geen onregelmatigheden geconstateerd.

Bijscholing

Op verzoek van de sector kon tevens subsidie aangevraagd worden voor bijscholing gezien de sector sterke behoefte heeft aan goed opgeleid personeel. Waar het bij uittreding vooral om de oudere vissers gaat werd met bijscholing vooral aan de relatief jongere vissers gedacht. Na het behalen van een diploma of certificaat kon de begunstigde de kosten van de opleiding uitbetaald krijgen. Voor deze regeling zijn na 2010 geen betalingen meer gedaan.

Tabel 7 geeft een overzicht van de verleende en betaalde bedragen van sociale maatregelen in de visserij. Vooralsnog is 81,45% van de verleende gelden ook daadwerkelijk betaald.

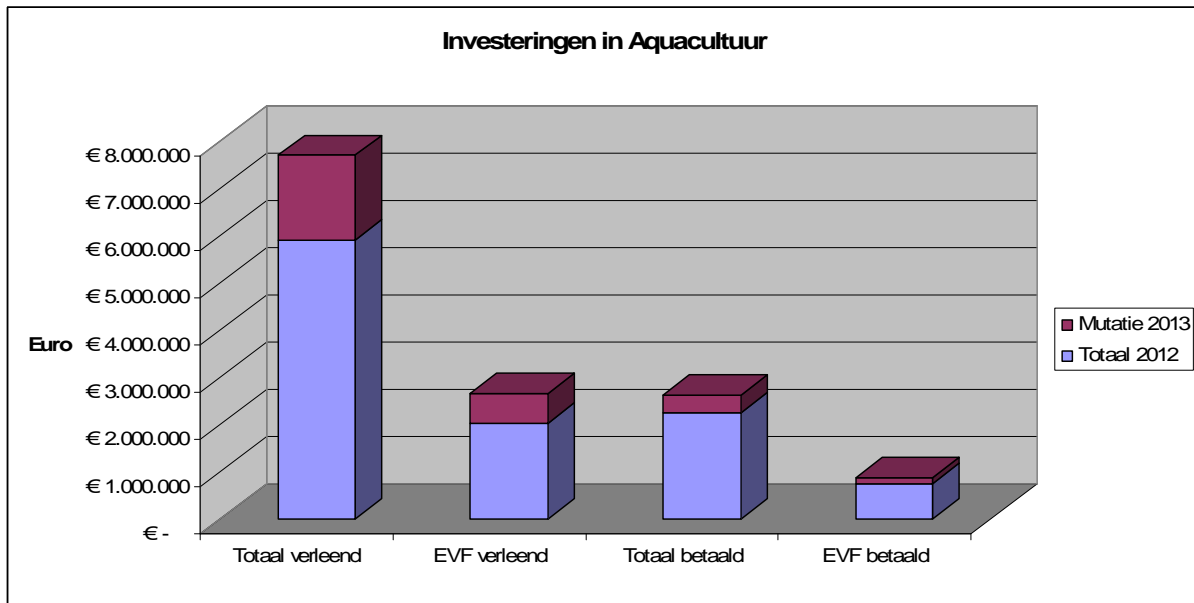
Investering in aquacultuur (As 2, artikel 29)

Maatregel 2.1

Deze regeling is in totaal drie keer opengesteld. De regeling is bedoeld voor visserij- of aquacultuurondernemingen of samenwerkingsverbanden als stimulering voor investering in de bouw, uitbreiding, uitrusting en modernisering van productie-installaties gericht op viskweek en schelpdieren. De eerste openstelling vond plaats in 2008, ter waarde van 4 miljoen euro (waarvan 35% EVF-cofinanciering). Hiervoor zijn begin 2009 elf aanvragen goedgekeurd voor een totaalbedrag van 4 miljoen euro. Daarnaast hebben ook andere overheden een bijdrage verleend. Projecten mochten maximaal drie jaar duren. Vijf projecten zijn afgerond, drie projecten zijn ingetrokken en drie projecten staan nog open.

In september 2011 is de regeling voor de tweede keer opengesteld, ter waarde van 1,8 miljoen euro met 35% uit het EVF. Van de veertien binnengekomen aanvragen zijn er zeven gehonoreerd (drie schelpdierprojecten en vier viskweekprojecten).

In september 2012 is deze regeling voor de derde keer opengesteld, wederom ter waarde van 1,8 miljoen (ook 35% EVF-cofinanciering). Negen aanvragen zijn gehonoreerd en zes afgewezen vanwege beperkt budget. Tabel 8 geeft de daadwerkelijke investeringen in aquacultuur weer. 38,16% van de verleende EVF-middelen is daadwerkelijk uitbetaald.

Figuur 8. Investerings in aquacultuur

Openstelling	Totaal verleend	EVF verleend	Totaal betaald	EVF betaald
Investerings in aquacultuur	7.700.010	2.657.204	2.628.199	884.244
Totaal t/m 2012	5.908.000	2.030.000	2.254.308	752.090
Mutatie 2013	1.792.010	627.204	373.892	132.154

Tabel 8. Investering in aquacultuur (As 2, artikel 29) Maatregel 2.1

Investering in mosselzaadinvanginstallaties (As 2, artikel 29)

Maatregel 2.1

Deze regeling, opengesteld in oktober 2009, is mede het resultaat van bespreking binnen het 'Convenant transitie mosselsector en natuurherstel Waddenzee'. De openstelling had als doel het stimuleren van duurzame mosselzaadvangst door middel van een mosselzaadinvanginstallatie (MZI). Deze installaties vangen mosselzaad los van de bodem. Daarmee wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan het natuurherstel van de Waddenzee (de Oosterschelde, en de Zeeuwse Voordelta) omdat er geen bodemberoering plaatsvindt. Aan 29 ondernemingen en samenwerkingsverbanden is subsidie verleend voor de investering in aanschaf en eerste plaatsing van een MZI. Van het beschikbare budget van 1,7 miljoen euro (met 30% EVF-cofinanciering) is 1.668.608 euro toegekend.

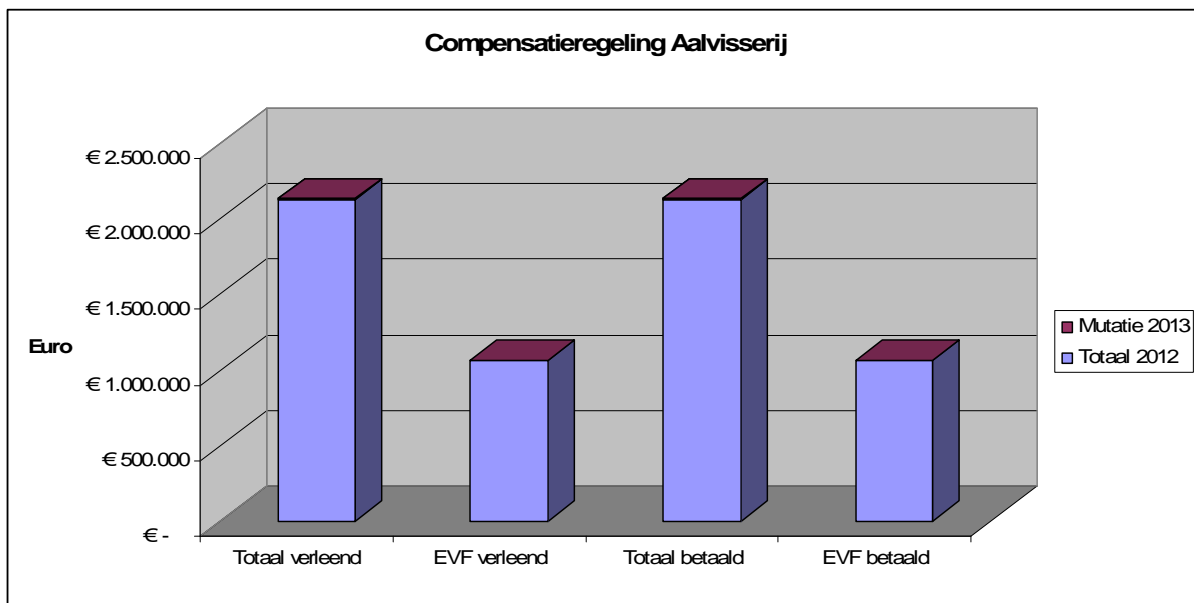
De investeringen moesten uiterlijk in juni 2011 zijn gerealiseerd. 25 investeringen zijn uiteindelijk gerealiseerd, de laatste betalingen hiervoor zijn in 2012 gedaan. Voor één investering is de subsidie op nul vastgesteld, de overige vier aanvragen zijn ingetrokken. Uit tabel 9 valt op te maken dat 60% van de verleende EVF-gelden is betaald.

Compensatie aalvisserij (As 2, artikel 33)

Maatregel 2.2

De Europese Commissie heeft het Nederlandse aalbeheersplan in september 2009 goedgekeurd. Onderdeel van het plan vormen onder andere de uitzet van glasaal, een vangstverbod en onderzoek (betaald uit nationale middelen). Vissers krijgen een gedeeltelijke en aflopende tegemoetkoming voor de gedeerde inkomsten door het jaarlijkse vangstverbod van drie maanden (september tot november). In 2009 heeft het PVis deze tegemoetkomingregeling uitgevoerd. De tegemoetkoming werd toen onder de deminimis verstrekt. In 2010 is besloten om 1 miljoen vanuit het EVF te financieren (50% EVF-cofinanciering) en om deze regeling ook in 2011 en in 2012 open te stellen.

Vanwege de gekozen systematiek van het aflopen van de tegemoetkoming werd het beschikbaar bedrag in 2011 verlaagd naar 700.000 euro en in 2012 nogmaals naar 400.000 euro. In elk jaar zijn de beschikbare bedragen naar rato over de toegekende aanvragen verdeeld. In 2011 zijn 106 toegekende aanvragen over 2010 betaald. In 2012 zijn 104 toegekende aanvragen over 2011 betaald en de 101 toegekende aanvragen over 2012. Dit zijn de laatste betaling, waarmee het uitbetalingspercentage 100% is.

Figuur 10. Compensatieregeling aalvisserij

Openstelling	Totaal verleend	EVF verleend	Totaal betaald	EVF betaald
Compensatieregeling aalvisserij	2.130.831	1.065.415	2.130.831	1.065.415
Totaal t/m 2012	2.128.718	1.064.358	2.128.718	1.064.358
Mutatie 2013	2.113	1.056	2.113	1.056

Tabel 10. Compensatie aalvisserij (As 2, artikel 33) Maatregel 2.2

Investerings in verwerking en afzet in de visketen (As 2, artikel 34)

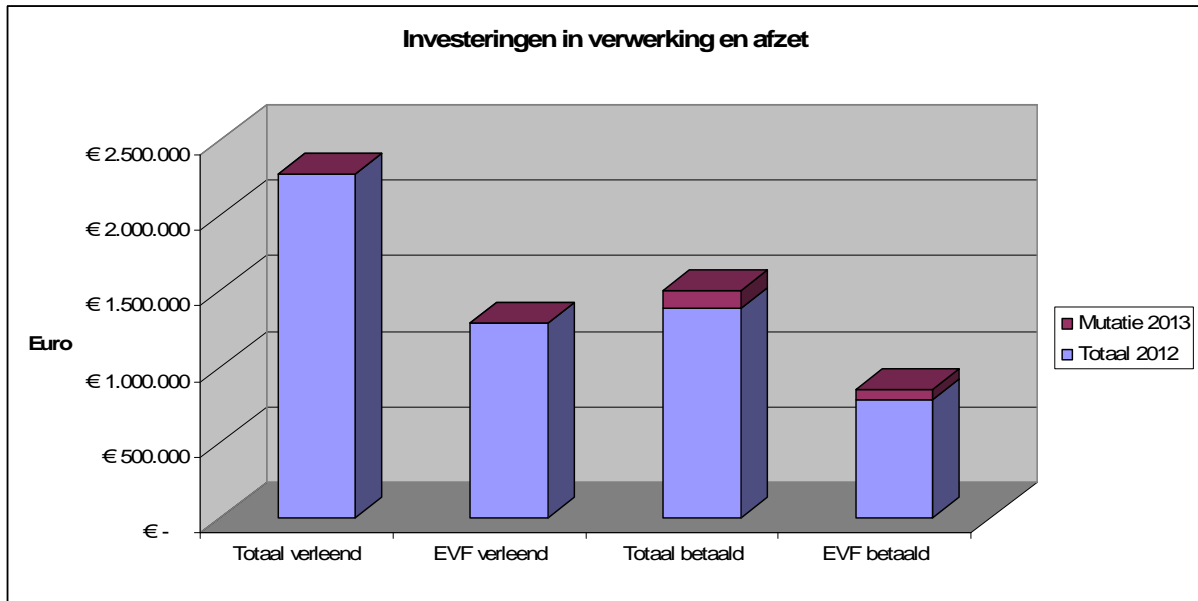
Maatregel 2.3

Het doel van deze regeling is het stimuleren van nieuwe voorzieningen aan de wal ten behoeve van de verwerking en afzet van visserijproducten. Het gaat onder meer om investeringen in kwalitatief hoogwaardige producten, de ontwikkeling van innovatie productie-, verwerking- en afzettechnieken, het vinden van niches in de markten of een beter gebruik van weinig benutte soorten, bijproducten en afval. Deze maatregel is tot nu toe twee maal opengesteld (2009 en 2010) en eenmaal is via een directe beschikking (2008) subsidie verleend.

In 2008 werd een project (ter waarde van 137.500 euro met 30% EVF-cofinanciering) United Fish Auctions vanuit de sector aan de minister gepresenteerd. Tot op heden is aan dit project 63.036 euro betaald waarvan 18.910,70 euro uit het EVF. In 2012 hebben geen betalingen plaatsgevonden voor dit project.

In februari 2009 werd de regeling verwerking en afzet in de visketen voor het eerst opengesteld ter waarde van 1,5 miljoen euro (met 60% EVF-cofinanciering) waarvoor zeven projecten zijn goedgekeurd (ter waarde van 1,5 miljoen euro). Deze regeling werd in 2010 voor de tweede keer opengesteld ter waarde van 2 miljoen euro (met 50% EVF-cofinanciering). Hiervoor zijn slechts drie aanvragen ontvangen waarvan twee zijn goedgekeurd (ter waarde van 775.400 euro).

De projecten mogen maximaal drie jaar duren. In 2011 zijn twee projecten afgerond, in 2012 is één project afgerond. Eén project van de openstelling 2009 is gestopt waardoor de niet opgenomen middelen weer beschikbaar komen voor het fonds. Vijf projecten zijn nog in uitvoering. Ongeveer 40% van de verleende EVF-middelen is dan ook nog niet betaald. Deze regeling zal, gezien de ondervraging, onder het EVF niet meer open worden gesteld.

Figuur 11. Investering in verwerking afzet

Openstelling	Totaal verleend	EVF verleend	Totaal betaald	EVF betaald
Investerings in verwerking en afzet	2.275.400	1.287.700	1.503.620	852.172
Totaal t/m 2012	2.275.400	1.287.700	1.388.817	783.290
Mutatie 2013	-	-	114.803	68.882

Tabel 11. Investerings in verwerking en afzet in de visketen (As 2, artikel 34) Maatregel 2.3

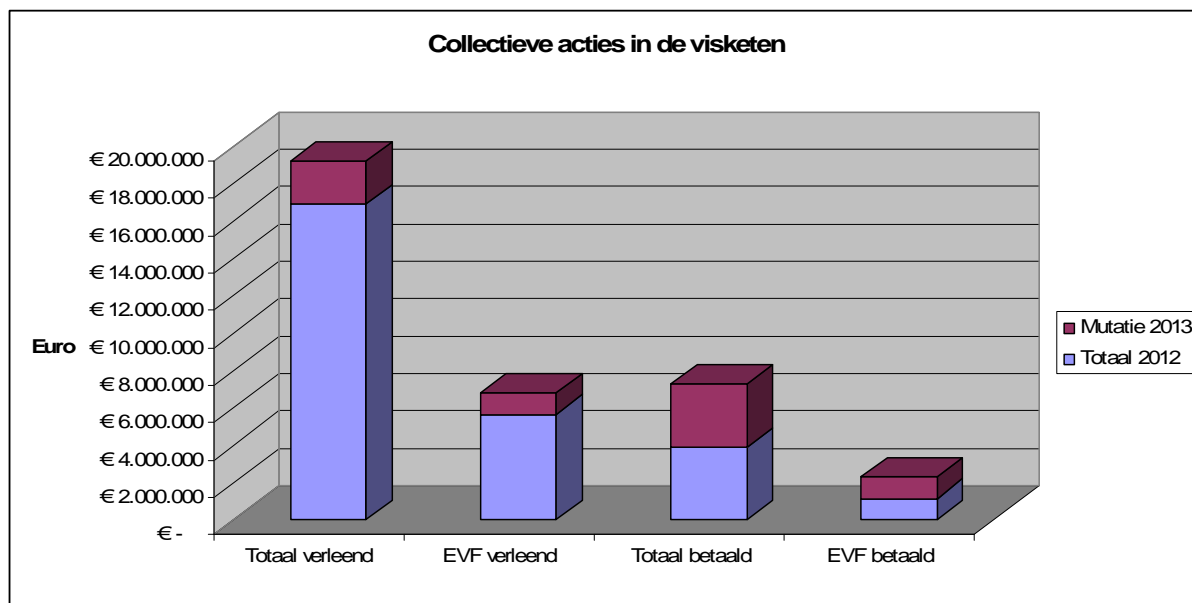
Collectieve acties in de visketen (As 3, artikel 37)

Maatregel 3.1

Deze regeling heeft als doel om samenwerking tussen visserij- of aquacultuurondernemingen, beroepsorganisaties en maatschappelijke organisaties te bevorderen en te versterken. Door praktijknetwerken te creëren wordt de samenwerking en de innovatie in de sector ondersteund, terwijl de sector traditioneel op een relatief individuele werkwijze opereerde. Duidelijk merkbaar in de voorbijgaande jaren is dat de aanjaagfunctie van het VIP en de culturomslag onder andere bewerkstelligd door kenniskringen, gevolg heeft gehad voor de populariteit van deze regeling. De ingediende projectplannen in 2012 werden door een beoordelingscommissie geanalyseerd en gerangschikt.

Sinds 2008 is deze regeling acht keer opengesteld. In 2013 is er een speciale openstelling geweest om de visserijsector te ondersteunen in het voldoen aan de in te voeren aanlandplicht. Net als in voorgaande jaren was er veel belangstelling voor deze regeling. Het leverde 21 aanvragen op. Hiervan zijn er 14 gehonoreerd. Het beschikbare budget is opgehoogd van 3 naar 4,5 miljoen euro. Ook met het nieuwe beschikbare budget is de regeling overvraagd (155%).

In 2008 is aan de stichting North Sea Fish Center een bedrag van 1 miljoen euro (30% EVF-cofinanciering) ter beschikking gesteld middels een individuele beschikking. Tot op heden is 600.000 euro uitbetaald (waarvan 180.000 euro EVF-gelden). Hiervan is in 2012 74.530 euro uitbetaald (waarvan 22.369 euro EVF-gelden). Deze stichting heeft tot doel om de afzet van Noordzeevis te verbeteren. Een flink aandeel van de verleende middelen is nog niet betaald, circa 75%.

Figuur 12. Collectieve acties in de visketen

Openstelling	Totaal verleend	EVF verleend	Totaal betaald	EVF Betaald
Collectieve acties in de visketen	19.180.126	6.784.882	7.284.312	2.319.168
Totaal t/m 2012	16.931.921	5.660.780	3.900.085	1.168.448
Mutatie 2013	2.248.205	1.124.103	3.384.227	1.150.720

Tabel 12. Collectieve acties in de visketen (As 3, artikel 37) Maatregel 3.1

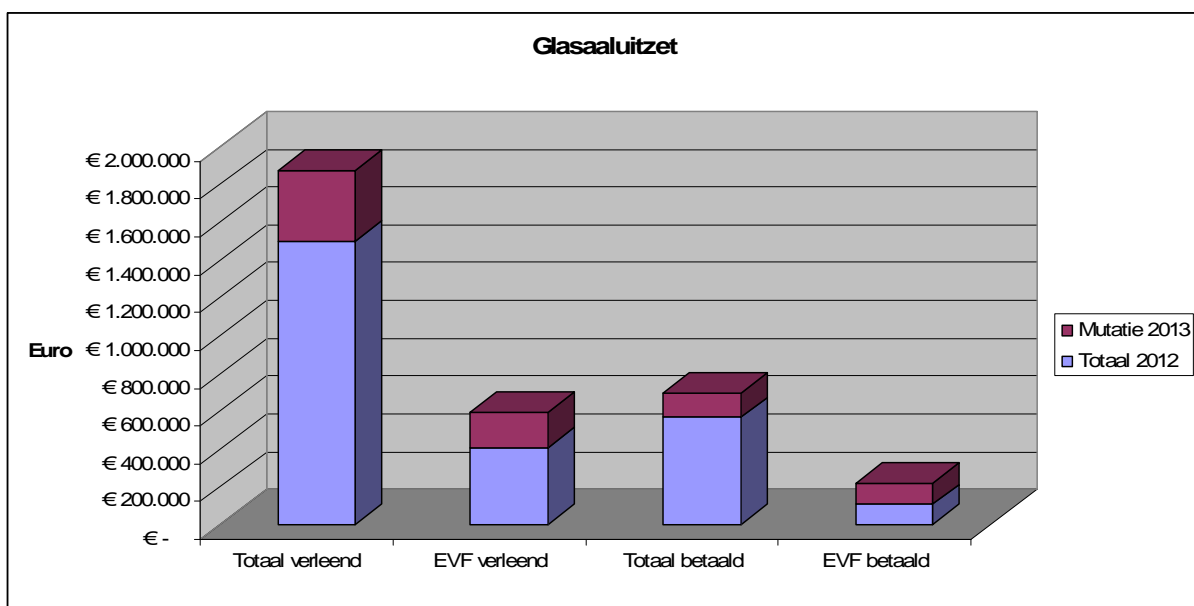
Uitzetten glasaal (As 3, artikel 38)

Maatregel 3.2

Het uitzetten van glas- en pootaal is een van de maatregelen van het Nederlandse Aalbeheerplan (ABP). Dit volgt uit de verplichtingen van de Europese Aalverordening en heeft als doel het herstel van de aalstand door het vergroten van de hoeveelheid volwassen aal die zich kan voortplanten. Vanwege het algemene belang heeft de Beheersautoriteit (MA) PVis gevraagd de uitzet van glasaal te coördineren. PVis heeft dit geaccepteerd en een projectplan opgesteld. Het eerste plan beslaat de uitzet van 2,5 miljoen glasalen in 2010. Hiervoor is een beschikking verleend in 2010, ter waarde van

375.000 euro (met 10% EVF-cofinanciering). Voor de jaren 2011 tot en met 2013 heeft PVis eind 2010 één projectplan opgesteld. Hiervoor is 1.125.000 euro verleend (375.000 euro per jaar) waarvan 371.250 euro EVF-bijdrage.

In 2011 is de aankoop van glasaal Europees aanbesteed middels een raamovereenkomst voor drie jaar. Door het aanbestedingstraject is in 2011 niet zoveel glasaal/pootaal aangekocht, maar inmiddels zijn drie partijen gevonden voor de levering en is de achterstand in 2012 (en wordt deze de komende jaren) goedgemaakt. Vooralsnog is slechts 37,81% van de verleende EVF-gelden betaald – in 2013 zal dit percentage waarschijnlijk fors omhoog gaan.

Figuur 13. Uitzetten glasaal

Openstelling	Totaal verleend	EVF verleend	Totaal betaald	EVF Betaald
EVF Visbeschikkingen (EVFXX)	1.875.000	596.250	694.047	220.866
Totaal t/m 2012	1.500.000	408.750	567.110	106.091
Mutatie 2013	375.000	187.500	126.937	114.775

Tabel 13. Uitzetten glasaal (As 3, artikel 38) Maatregel 3.2

Kwaliteit en nieuwe markten (As 3, artikel 40)

Maatregel 3.4

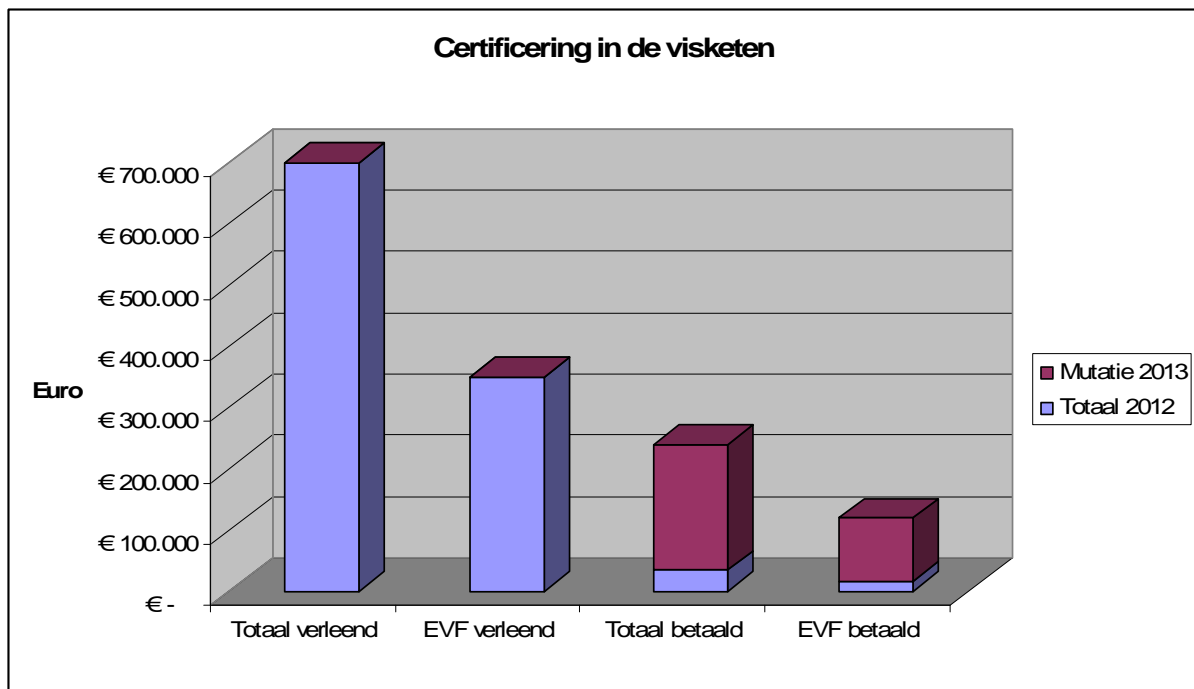
Voor deze regeling is in 2008 subsidie verleend ter waarde van 700.000 euro (met 25% EVF-cofinanciering) via een directe beschikking (buiten een tender regeling om) aan het Visbureau. Dit bureau vertegenwoordigt de hele visserijsector en zette met het beschikbaar gestelde geld een

campagne op (“Van vis krijg je nooit genoeg”) om de consumptie van vis te promoten. De potentiële consument werd via verschillende kanalen benaderd. Onder andere internet, radio en beurzen. In 2011 is het project vastgesteld. In totaal is aan “Van vis krijg je nooit genoeg” 700.000 euro betaald waarvan 175.000 euro afkomstig is uit het EVF.

In 2009 is voor deze maatregel voor het eerst via een openstelling budget beschikbaar gesteld (ook weer ter waarde van 700.000 euro en met 50% EVF-cofinanciering). Er is aan vijf projecten subsidie verleend voor de verbetering van de kwaliteit van visserijproducten en het ontwikkelen van nieuwe markten voor visserijproducten om de vermarkting van vis te bevorderen. De projecten komen traag van start: voor drie projecten zijn nog geen betaalaanvragen ingediend. Mede daarom hebben er in 2012 geen mutaties plaatsgevonden. De einddatum is voor verschillende projecten vooruitgeschoven. De maximale looptijd van projecten is drie jaar.

In 2011 is met het CvT besloten om het geplande bedrag voor 2011 (0,7 miljoen met 50% EVF-cofinanciering) beschikbaar te stellen aan het Visbureau om een campagne op te zetten voor de promotie van duurzame vis. Hiervoor hebben in 2012 nog geen betalingen plaatsgevonden. Daarom is slechts 4,89% van de verleende EVF-gelden ook daadwerkelijk betaald.

Figuur 14. Kwaliteit en nieuwe markten in de visketen

Openstelling	Totaal verleend	EVF verleend	Totaal betaald	EVF betaald
Kwaliteit en nieuwe markten in de visketen	700.000	350.000	239.824	119.912
Totaal t/m 2012	700.000	350.000	34.251	17.126
Mutatie 2013	-	-	205.573	102.787

Tabel 14. Kwaliteit en nieuwe markten (As 3, artikel 40) Maatregel 3.4

Certificering in de visketen (As 3, artikel 40)

Maatregel 3.4

Het belang van certificering van visserijen wordt door de visserij meer en meer onderkend. Belangrijke kopers van vis – zoals grootwinkelbedrijven – zullen in de toekomst strengere eisen stellen wat betreft de duurzaamheid van vis. Door de certificering van vis en schelpdieren kan een belangrijke bijdrage worden geleverd aan een duurzame visserij en visserijketen. Daarmee is certificering, onder andere ook binnen de visserij-kenniskringen een belangrijk thema.

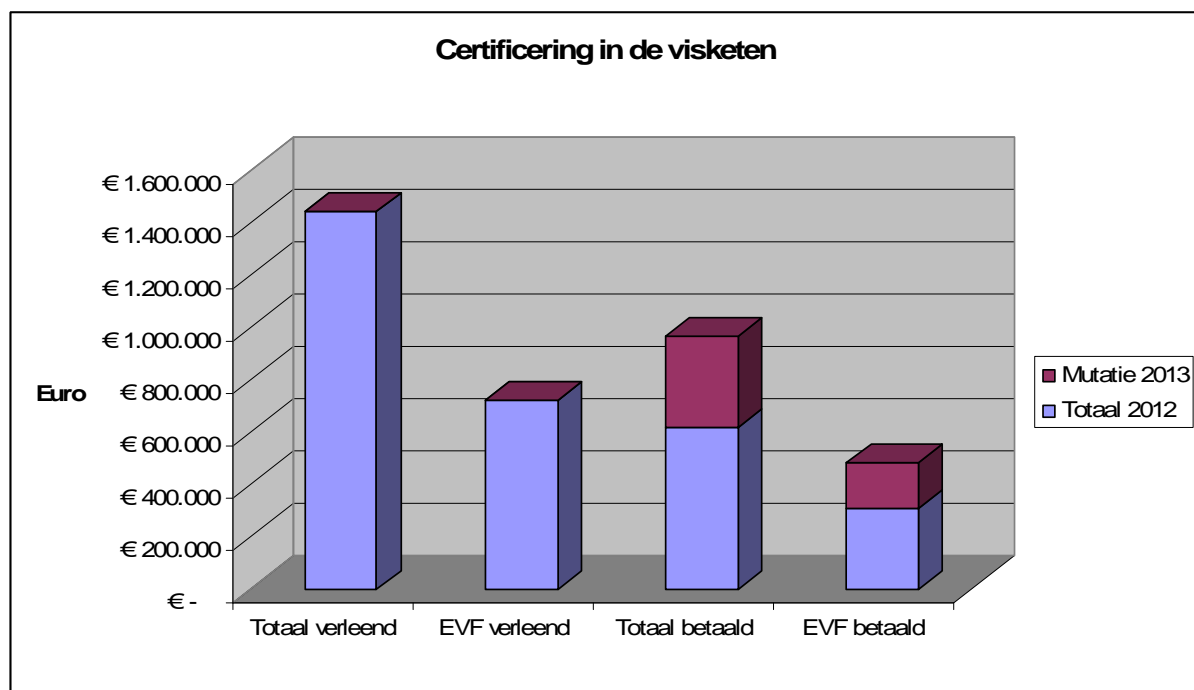
Voor Nederland was dit een belangrijke aanleiding om te kiezen voor een openstelling in 2009 voor het doorlopen van certificeringstrajecten met als doel het stimuleren van de verduurzaming van de visserij. Hiervoor werd 1 miljoen euro beschikbaar gesteld met 50% EVF-cofinanciering, met de kanttekening dat maximaal 100.000 euro toegekend kon worden per aanvraag. Het certificeringstraject en de onafhankelijke certificeringsinstantie moesten voldoen aan de richtlijnen van de Food en Agriculture Organization (FAO) van de Verenigde Naties. Voor de selectieprocedure was gekozen voor 'first come first serve'. Omdat op de eerste dag het budget reeds was overvraagd, zijn alle aanvragen die op deze dag zijn ontvangen gerangschikt door een lotingprocedure. Er werden elf aanvragen goedgekeurd.

Mede op verzoek van de Tweede Kamer is deze regeling in 2010 weer opengesteld. Hiervoor werd weer een budget van 1 miljoen euro beschikbaar gesteld. Ook kwam nu viskweek in aanmerking. Voor die sector werd 200.000 euro van het totale budget gereserveerd. Net als bij de eerste openstelling kwamen enkel certificeringstrajecten in aanmerking voor steun die voldeden aan de zeer brede "FAO guide lines". Om te kunnen beoordelen welke in Nederland voorkomende duurzaamheidskeurmerken aan de FAO richtlijnen voldoen is door experts van het Landbouw Economisch Instituut (LEI) een 'quick & dirty' benchmark uitgevoerd. Op basis hiervan kon geen van de duurzaamheidskeurmerken uitgesloten worden van financiering van het certificeringstraject.

De onderuitputting van 20% is vermoedelijk te wijten aan het achterblijven van belangstelling van de binnenvisserij toen bleek dat paling – gezien de toestand van het bestand – uitgesloten was van MSC-certificering. Ondanks deze onder uitputting werd deze regeling wel als een succes gezien. De zes

goedgekeurde projecten, samen met de elf uit 2009 beslaan 80 procent van de Nederlandse vissersvloot die aan een certificeringstraject is begonnen.

In 2013 zijn betalingen gedaan voor projecten uit de openstellingen van 2009 - 2012. Enkel voor projecten uit 2011 konden voorschotten op basis van liquiditeit verstrekt worden. Projecten mogen maximaal drie jaar duren. De twaalf projecten uit de openstelling 2009 zijn afgerond, dit heeft onder meer geleid tot de MSC-certificering van hangcultuurkweek van mosselen in de Zeeuwse Delta. Vier projecten uit de openstelling 2010 lopen nog.

Figuur 15. Certificering in de visketen

Openstelling	Totaal verleend	EVF verleend	Totaal betaald	EVF Betaald
Certificering in de visketen	1.442.576	721.288	966.154	483.077
Totaal t/m 2012	1.442.576	721.288	616.964	308.482
Mutatie 2013	-	-	349.190	174.595

Tabel 15. Certificering in de visketen (As 3, artikel 40) Maatregel 3.4

Innovatie in de visketen (As 3, artikel 41)

Maatregel 3.5

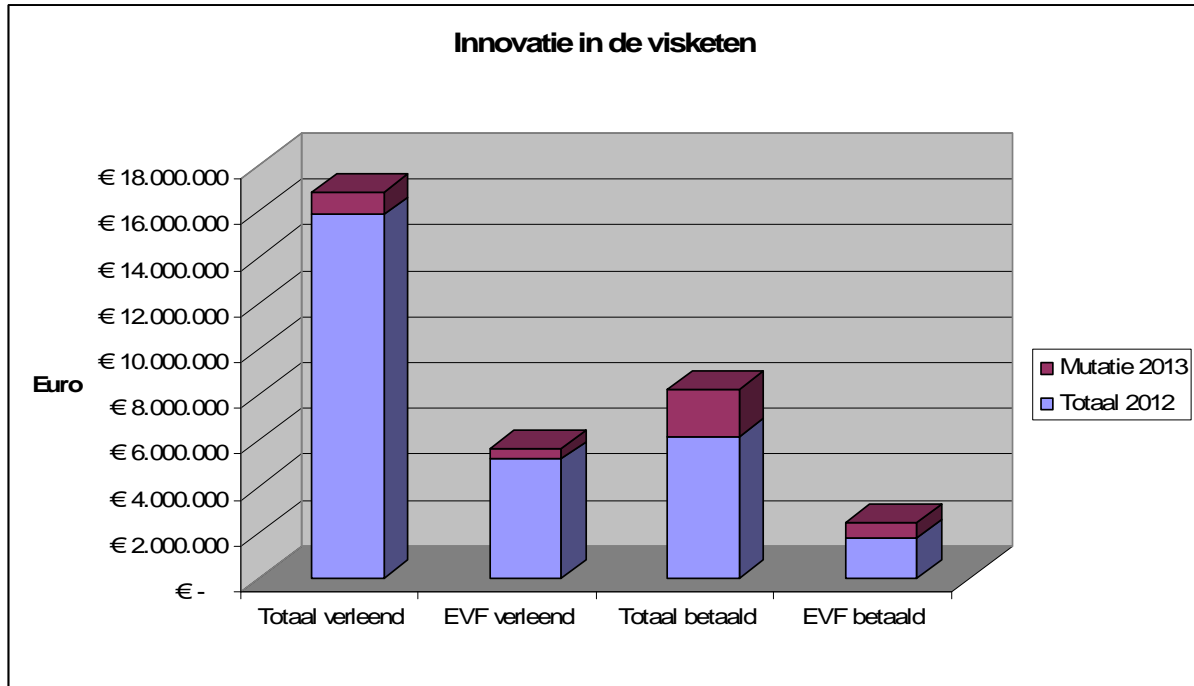
Onder deze regeling kan subsidie worden aangevraagd voor projecten die gericht zijn op het verwerven en verspreiden van nieuwe technische kennis en voor maatregelen van gemeenschappelijk belang die verder reiken dan de maatregelen die over het algemeen door particuliere ondernemingen

worden genomen. Het doel is het stimuleren van het innovatieve vermogen in de visserijsector en het bijdragen aan een duurzame en energie-efficiënte exploitatie van de levende aquatische rijkdommen. Het gaat vooral om het testen van nieuwe technieken in zowel de visserij, de schaal- en schelpdiersector, de aquacultuursector als de visketen. In 2010 zijn de selectiecriteria, op verzoek van de Kamer, aangescherpt. Als gevolg hiervan is het duurzame karakter van de regeling onderstreept. Dierenwelzijn werd inbegrepen met de hoop de ontwikkeling van humanere doding te stimuleren.

Sinds 2008 is deze regeling acht maal opengesteld. Bij alle openstellingen is het aangevraagde bedrag ruim (vaak twee keer) overschreden. Sinds 2008 zijn er 234 voorstellen ingediend, waarvan er 69 zijn verleend. Zes van de gehonoreerde projecten zijn van vrouwelijke aanvragers. Zeventien projecten zijn afgerond (negen meer dan vorig jaar).

In 2009 is een bedrag van 250.000 euro (30% EVF-cofinanciering) beschikbaar gesteld voor een individuele beschikking voor Solea BV. Van dit bedrag is 150.000 euro (45.000 euro EVF) uitbetaald. Solea BV is failliet gegaan in oktober 2010 en het faillissement is afgerond in december 2012. Solea BV was een bedrijf opgericht met de intentie om op een duurzame manier tong te kweken. In 2013 is bekeken welke gevolgen dit heeft voor opname in de uitgavenstaat.

In 2009 is een bedrag van 6,5 miljoen euro (20% EVF-cofinanciering) beschikbaar gesteld voor de stichting Zeeuwse Tong. Deze stichting heeft tot doel om op land in een gesloten aquacultuursysteem tong te kweken. In 2012 is de subsidieverlening aan dit project gewijzigd naar aanleiding van auditbevindingen. De wijziging heeft in beginsel geen invloed op de verleende en uitbetaalde overheidsbijdrage.

Figuur 16. Innovatie in de visketen

Openstelling	Totaal verleend	EVF verleend	Totaal betaald	EVF Betaald
Innovatie in de visketen	16.835.046	5.661.991	8.236.838	2.424.509
Totaal t/m 2012	15.839.636	5.172.314	6.180.293	1.758.731
Mutatie 2013	995.410	489.676	2.056.545	665.778

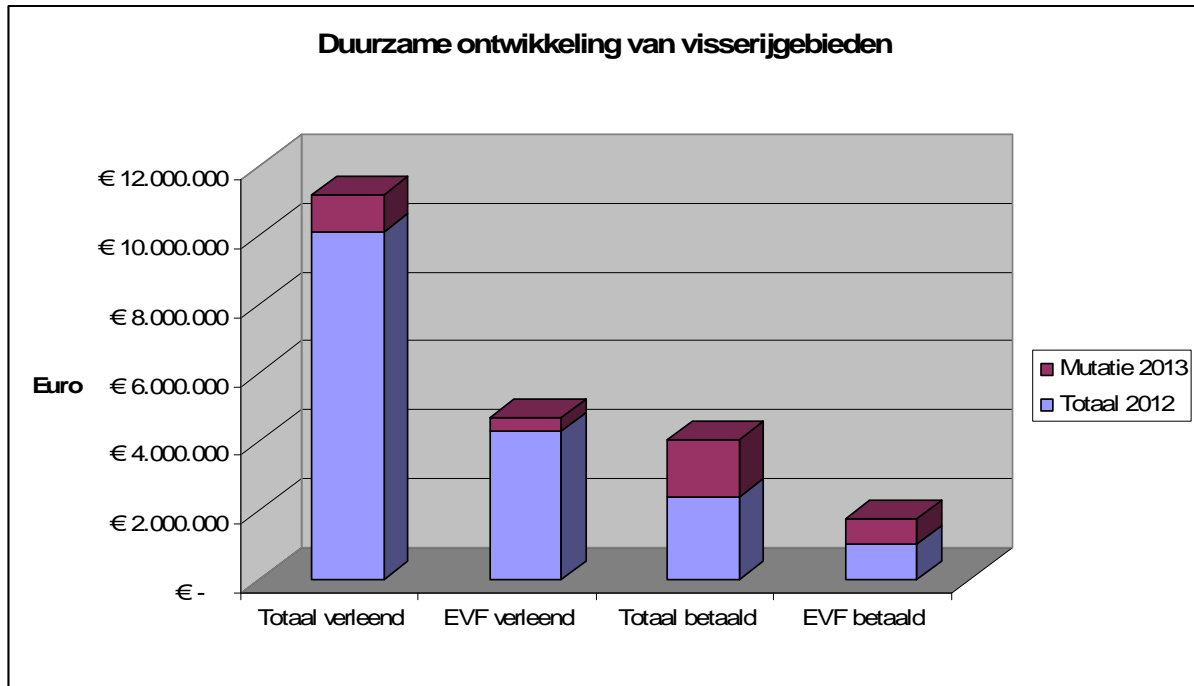
Tabel 16. Innovatie in de visketen (As 3, artikel 41) Maatregel 3.5

Duurzame ontwikkeling van visserijgebieden (As 4, artikel 44)

Maatregel 4.1

In 2008 zijn de zes zoutminnende visserijgebieden (FLAG's) opgericht. In 2009 zijn hun ontwikkelstrategieën goedgekeurd met als doel drie aspecten in de visserij gebieden te versterken: de werkgelegenheid, de concurrentiekracht van de plaatselijke economieën en de sociaal-culturele identiteit van vissersdorpen. De visserijgebieden zijn Flevoland, Fryslân, Noord-Holland, Groningen, Zeeland en Zuid-Holland. Deze gebieden leveren zelf de cofinanciering (50%) van de projecten, de overige 50% komt uit het EVF. De 10 miljoen euro uit het EVF (50% EVF + 50% nationaal) zijn evenredig verdeeld over de zes FLAG's. De Europese conformiteit wordt gewaarborgd door de BI. Nadien worden de overgebleven projecten die voldoen aan de Europese wet- en regelgeving inhoudelijke beoordeeld en gerangschikt door de FLAG's.

As 4 is in 2010 voor het eerst opengesteld en daarna nog drie maal in 2011 en twee maal in 2012. Zoals eerder aangegeven is er in 2013 een openstelling geweest waaraan alle gebieden hebben deelgenomen.

Figuur 17. Duurzame ontwikkeling van visserijgebieden

Openstelling	Totaal verleend	EVF verleend	Totaal betaald	EVF Betaald
Duurzame ontwikkeling van visserijgebieden	11.188.235	4.718.712	4.071.949	1.755.399
Totaal t/m 2012	10.093.346	4.292.017	2.378.255	1.038.342
Mutatie 2013	1.094.889	426.695	1.693.694	717.057

Tabel 17. Duurzame ontwikkeling van visserijgebieden (As 4, artikel 44) Maatregel 4.1

3. Informatie over de fysieke vooruitgang van het prioritair zwaartepunt

3.1. Overzicht van de toepassing van het OP per prioritair zwaartepunt

Onderstaand wordt de voortgang van de door Nederland gekozen indicatoren weergegeven. Deze indicatoren zijn gekozen om de voor Nederland belangrijkste en meetbare effecten van het EVF weer te geven. In 2013 zijn alle indicatoren (met uitzondering van de bijvangst) goed op weg om de doelstellingen van 2015 te halen. In paragraaf 3.2 wordt verder ingegaan op de specifieke informatie over de indicatoren.

As 1. Maatregelen voor de aanpassing van de communautaire visserijvloot

Indicatoren		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicator 1 15% reductie capaciteit platvis- vloot	Uitgangs- situatie	72.136								
		GT								
		239.796								
		kW								
	Doel				61.316					61.316
					BT					BT
					203.827					203.827
					kW					
	Resultaten		-9.971	62.165	62.165	62.165	62.165	62.1		
			BT	BT	BT	BT	BT	65		
		35.748	204.048	204.048	204.048	204.048	BT			
		kW	kW	kW	kW	kW	204.			
							048			
							kW			
Indicator 2 Reductie bijvang- sten	Uitgangs- situatie	48%								
	Doel				-20%					-50%
	Resultaten	0,39		0,29*	0,29	0,37	0,44	**		

Tabel 18. Indicatoren As 1

** De cijfers van 2013 worden pas 1 juli 2014 bekend gemaakt.

As 2. Aquacultuur, binnenvisserij, verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten

Indicatoren		2007 (2005)	2010	2011	2012	2013	2015
Indicator 1	Uitgangs- behoud van de omzet uit viskweek	39 mln. euro (2005)					
	Doel	Productie 50.000 ton met waarde van 50 mln.	38 kweek bedrijven 6.500 ton 18 mln.	55 kweek bedrijven 6.475 ton 30 mln.	36 kweek bedrijven 6.150 ton 33,9 mln.	37 kweek bedrijven 6.535 ton 33,6 mln	Behoud 2006
	Resultaten		Sector gekrompen met circa 36%*	Groei t.o.v. 2010 maar niet t.o.v. 2006	Aantal bedrijven gedaald, waarde gestegen	Situatie vergelijkbaar met 2012, productie licht gestegen	
Indicator 2	Uitgangs- Productie van schelpdierzaad uit alternatieve methoden	2 Mkg.					
	Doel		8 Mkg.				12 Mkg.
	Resultaten		9,35 Mkg.	10,05 Mkg.	15,6 Mkg	14,17 Mkg	

Tabel 19. Indicatoren As 2

As 3. Maatregelen van gemeenschappelijk belang

Indicatoren	2007 (2006)	2009	2010	2011	2012	2013	2015
Indicator 1 Deelname vissers aan kenniskringen	Uitgangs- situatie	0%					
	Doel		20%				50%
	Resultaten		37%	37%	30%	30%	
Indicator 2 Verhoging van het aandeel gecertificeerde vis en visproducten	Uitgangs- situatie	0%					
	Doel		30%				80%
	Resultaten	Start 11 trajecten	Start 5 extra trajecten*	16 met traject gestart (80% van de vloot)	1 traject afgerond, 0 projecten gestopt (80% in proces)		

Tabel 20. Indicatoren As 3

* 80% van de sector is gestart met een certificeringstraject. Pas als de trajecten zijn afgerond kan wat gezegd worden over de behaalde resultaten (2012-2013)

As 4. Duurzame ontwikkeling van visserijgebieden

Indicatoren	2007 (2006)	2010	2011	2012	2015	2015
Indicator 1 Behoud van werkgelegenheid	Uitgangs- situatie	156				
	Doel	Behoud van werk- gelegenheid	156	156	156	156
	Resultaten	156	156	198,5 / 46,5*		175

Tabel 21. Indicatoren As 4

* De doelstelling was om werkgelegenheid te behouden is overtroffen. Echter de openstellingen van As 4 hebben ook 46,5 arbeidsplaatsen gecreëerd. Of dit zo blijft zal pas blijken nadat de projecten zijn afgerond.

3.2. Specifieke informatie voor prioritaire zwaartepunten en maatregelen

Hieronder volgen de resultaten van het programma in 2013, gebruikmakend van de in het OP gestelde indicatoren. De afgelopen jaren is al veel geïnvesteerd in de transitie naar een duurzame visserij. De eerste resultaten worden zichtbaar, het verminderen van de vloot met 15% is al in 2009 behaald, ook (vooral bij aquacultuur) terwijl de bijvangst percentages weer vergelijkbaar zijn met die van 2006.

Het eerste jaar waarin maatregelen zijn uitgevoerd is in 2008. Tot eind 2011 zag het er naar uit dat de transitie van de visserijsector door vernieuwing en verduurzaming conform de planning verliep. Helaas blijkt nu uit de juli cijfers van ICES van 2011 dat het percentage teruggooi is gestegen ten opzicht van 2010. Waarom het teruggooipercentage is gestegen wordt nu nog onderzocht. De effecten van de investeringen in aanpassing en selectiviteit op het verlagen van de teruggooi in de Noordzeevervisserij, zijn vooralsnog niet bekend.

As 1. Maatregelen voor de aanpassing van de communautaire visserijvloot

Doelstelling: Duurzamere visserijmethoden en een gereduceerde visserijcapaciteit.

	2006	2013	2015
15% reductie van de capaciteit van de platvisvloot (in BT's en kW's)	72.136 BT 239.796 kW	61.316 BT 203.827 kW	61.316 BT 203.827 kW
Reductie van bijvangsten	48% (huidige situatie)	-37% (vergeleken met 2006)	-50% (vergeleken met 2006)

Tabel 22. Resultaatindicatoren As 1

Capaciteit platvisvloot

De saneringsregeling (artikel 23) van eind 2007 heeft geleid tot een verdere reductie van de Nederlandse vissersvloot met 9.971 BT en 35.748 kW (tot 62.165 BT 204.048 kW) conform de beschrijving van het Nederlandse Visserij-inspanningsplan voor de aanpassing van de vloot (Fisheries Effort Adjustment Plan - FEAP). Deze saneringsronde past in het kader van het meerjarenplan voor schol en tong (Verordening (EG) nr. 676/2007). De saneringsregeling is in de periode 2007-2008 uitgevoerd als onderdeel van het herstelplan en het beheersplan zoals genoemd in artikel 21 (a) i en iv van de EVF-verordening (Verordening (EG) nr. 1198/2006). Het doel van de regeling was om de structurele onevenwichtigheid tussen de vangstcapaciteit en vangstmogelijkheden te verminderen. Deze regeling heeft er in één keer voor gezorgd dat de doelstellingen van het behalen van de reductie van 15% van de platvisvloot vrijwel werd gehaald.

Maatregel	Regeling	Totaal verleend	EVF verleend	Totaal betaald	EVF betaald	2013 totaal betaald	EVF 2013 betaald	% van verlening betaald
1.1	Vis Sanering	27.491.736,64	8.247.520,99	27.491.736,64	8.247.520,99	€ 0,00	€ 0,00	100,00%

Tabel 23. Overzicht Vis sanering

Bijvangsten

Volgens ICES schommelen de discardpercentages van schol (de bulk van de bijvangsten) tussen de 35 en 50%. Er is geen afname te zien, zelfs een kleine toename, van 39 % in 2006 tot 44% in 2012 (59.100 ton discards op een totale vangst van 132.900 ton in de Noordzee). Dit heeft onder andere met het herstel van het bestand te maken, er is immers veel jonge vis. Aan de andere kant zijn innovaties die zouden moeten leiden tot een vermindering nog op onvoldoende grote schaal doorgevoerd. De beoogde reductie van de bijvangst met 50% in 2015 zal daarom niet gerealiseerd worden. Het is van belang dat er meer vissers met de puls gaan vissen, als alternatief voor de traditionele boomkor, of overstappen op een andere vorm van visserij, buiten de kustzone waar veel jonge schol zit. Bij de herziening van het GVB is afgesproken om een aanlandplicht in te stellen. Deze gaat in op 1 januari 2016 voor de doelsoorten (waaronder schol), en 1 januari 2019 voor bijvangstsoorten als schar. De aanlandplicht heeft als doel, onder meer, om de verspilling tegen te gaan, en de maatschappelijke acceptatie groter.

Indicatoren	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicator 2									
Uitgangs- Reductie	48%								
bijvang- sten									
Doel				-20%					-50%
Resultaten	39%		29%	29%	37%	44%	*		

Tabel 18. Indicatoren As 1

* De cijfers van 2013 worden pas 1 juli 2014 bekend gemaakt.

As 2. Aquacultuur, binnenvisserij, verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten

Doelstelling: Versterking en verduurzaming van de aquacultuur.

	2006	2013	2015
Verhoogde omzet uit de viskweek	39 mln. euro (2005)	33,6 mln. euro	Behoud van 2006 (2005)
Productie van scheldierzaad uit alternatieve productiemethoden	2 Mkg.	14,2 Mkg.	12 Mkg.

Tabel 24. Resultaatindicatoren As 2

Verhoogde omzet uit de viskweek (waarbij pootgoed niet wordt meegerekend)

De doelstelling met betrekking tot het behoud van de omzet 2006 uit de viskweek is in 2013 niet gehaald. De omzet is vrijwel hetzelfde gebleven als in 2012 (33,6 miljoen in plaats van 33 miljoen), het aantal bedrijven is met een gestegen (van 36 naar 37) en de geproduceerde vis is licht gestegen (respectievelijk 6.535 ton in plaats van 6.475 ton). Hieruit kan geconcludeerd worden dat de neerwaardse trend van 2010 doorbroken is en dat bedrijven die wel blijven bestaan het goed doen. De verwachting is dat de omzet weer groeit tot het niveau van 2006, waardoor het doel van 2015 gehaald zal worden. De directe relatie met de EVF-middelen is echter moeilijk aantoonbaar.

De productie van schelpdierzaad uit alternatieve productiemethoden

De productie van schelpdierzaad uit alternatieve productiemethoden is in 2013 licht gedaald ten opzichte van 2012. Dit komt vooral doordat in de Oosterschelde bijna 30 % minder ingevangen dan in 2012 als gevolg van zeesterrenvraat. Duidelijk is in elk geval dat het streefcijfer voor 2015 nu al met 18% overtroffen is. Gedeeltelijk is deze groei het resultaat van het wegblijven van zeesterrenvraat. Daarnaast wordt er jaarlijks bijgeleerd, over het uitvoeren van deze vrij nieuwe productie methode, waardoor een jaarlijkse stijgende lijn voor de komende jaren verwacht kan worden en het streefcijfer van 2015 waarschijnlijk overtroffen zal worden. Het opvangen van mosselzaad via alternatieve productie methode is duidelijk een direct gevolg is van het EVF.

As 3. Maatregelen van gemeenschappelijk belang

Doelstelling: Een verbeterd innovatieklimaat (om een duurzamere visserijsector te realiseren).

	2006	2013	2015
Deelname van vissers aan kenniskringen	0%	30%	30%
Verhoging van het aandeel gecertificeerde vis en visproducten	Nihil	80% gestart 4 MSC gehaald	80%

Tabel 25. Resultaatindicatoren As 3

Deelname van vissers aan kenniskringen

In 2013 waren er 12 kenniskringen in de visserij actief. Door onzekerheid over de voorzetting van de nationale financiering van dit instrument hebben de kenniskringen begin 2013 minder activiteiten ontplooid. In mei 2013 is een Europese aanbesteding gestart om de financiering van de kenniskringen voor 2014 en 2015 met EVF-middelen te financieren. De oorspronkelijke doelstelling voor 2015 is bijgesteld aangezien de deelname aan de kenniskringen zich anders ontwikkelde dan gedacht. De verwachting was dat er steeds nieuwe kenniskringen zouden worden gevormd en op die wijze uiteindelijk een groot percentage van de vissers betrokken zou zijn. Gebleken is echter dat het vooral de koplopers zijn die actief zijn in de diverse kenniskringen. Deze functioneren daarmee optimaal, er wordt door deze vissers en wetenschappers veel kennis gegenereerd die vervolgens wel voor de gehele sector beschikbaar komt. Deze werkwijze zal in 2014 en 2015 vermoedelijk niet anders zijn, vandaar de bijstelling van het percentage. Duidelijk is echter dat de uitstraling van de kenniskringen op de transitie van de visserijsector wel zeer positief is. De kenniskringen spelen een grote rol in de bewustwording van de gehele visserijsector van de noodzaak tot verduurzaming.

Verhoging van het aandeel gecertificeerde vis en visproducten

In 2009 zijn door georganiseerde groepen van vissers in totaal elf trajecten gestart om de betreffende visserijen te certificeren. In 2010 zijn nog vijf trajecten gestart. De eis was dat het een zogeheten derde partijcertificering moet betreffen die voldoet aan de FAO-richtlijnen voor ecolabeling.

In 2013 is dit ook afgerond; dit heeft geleid tot de MSC-certificering van hangcultuurkweek van mosselen in de Zeeuwse Delta. Daarnaast heeft ook het project twinrig-outrig-flyhoot einde 2012 de MSC-certificaat gehaald. De overige veertien certificeertrajecten zijn nog volop bezig. Er zijn nog geen vissers vroegtijdig uit dit langdurig traject van certificering gestapt waarin een overgroot deel (80%) van de Nederlandse visserijen zich bevindt.

As 4. Duurzame ontwikkeling van visserijgebieden

Doelstelling: Duurzame ontwikkeling van visserijgebieden

	2011		2013		Doel in 2015	
Werkgelegenheid (behoud/nieuw) in fte						
Flevoland	2	4,5	2	4,5	8	14
Fryslân	8	8	5,5	6	11	11
Groningen	4	4,5	4	4,5	4	4,5
Noord-Holland	73	11	73	11	80	15
Zeeland	17	9,5	62	9,5	20	12
Zuid-Holland	52	11	52	11	52	11
Totaal	156	48,5	198,5	46,5	175	67,5

Tabel 26. Resultaatindicatoren As 4

Werkgelegenheid: duurzame ontwikkeling van visserijgebieden

Deze regeling is voor het eerst in januari 2010 opengesteld. Het betreft hoofdzakelijk meerjarige projecten, waarvan de resultaten voor een groot deel in latere jaren zullen plaatsvinden. Het behouden en of het creëren van werkgelegenheid is niet het enige doel van As 4 noch voor veel FLAG's. De belangrijkste doelen zoals het onder de aandacht brengen van het visserij erfgoed, het versterken van de identiteit, het dienen als inspiratiebron en opbouwen van vertrouwen komen in de bovenstaande cijfers niet tot uitdrukking. Uit de OS van de zes FLAG's kwam duidelijk naar voren dat economisch en ecologisch perspectief het allerbelangrijkst is. Enkel als deze aspecten gewaarborgd zijn kan er gesproken worden van lange termijn werkgelegenheid.

Werkgelegenheid kan permanent of tijdelijk van aard zijn. In bovenstaande tabel is hier geen onderscheid in gemaakt. Naast de directe werkgelegenheid hebben de meeste As 4-projecten ook indirect een positief effect op de werkgelegenheid van het visserijgebied waarin ze opereren. Deze zijn echter niet opgenomen in de tabel. Vrijwilligers die in de diverse As 4-projecten werken zijn eveneens niet in de tabel verwerkt. Pas nadat de projecten zijn afgerond zal blijken of deze cijfers gerealiseerd worden.

In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de rechtsvorm van (hoofd)aanvrager per project.

3.3. Financiële informatie

3.3.1 Committering

In totaal is tot en met 31 december 2013 een bedrag van 122.573.334 euro gecommiteerd aan projecten, hiervan komt 46.618.988 euro uit het EVF. Van het totale in het programma beschikbare budget is 102% gecommiteerd (van het EVF-budget is 96% gecommiteerd). Voor As 3 is meer dan 100% van het beschikbare budget gecommiteerd (109% van het beschikbare EVF-budget). Het grootste aandeel hierin hebben de regelingen innovatie in de visketen en collectieve acties. Op deze as is wel sprake van een groot bedrag aan vrijgekomen verplichtingen doordat projecten niet (volledig) worden uitgevoerd. Ook bij as 4 is meer dan 100% van het budget gecommiteerd aan projecten (104% van het beschikbare EVF-bedrag), dit komt doordat sommige provincies meer nationaal geld beschikbaar hebben. Voor as 5 is het hele beschikbare budget inmiddels gecommiteerd en uitbetaald. Voor een exactere planning zie hoofdstuk 4.

3.3.2 Uitgaven, declaraties bij EC en N+2

Ook in 2013 bleven de betalingen aan begunstigden achter bij de verwachtingen. Dit ondanks de maatregelen die sinds 2011 waren genomen om begunstigden te stimuleren om betalingsverzoeken in

te dienen. Hierdoor dreigde opnieuw het risico van automatische decommittering omdat niet voldoende bij de Europese Commissie gedeclareerd kon worden om het budget 2011 volledig te benutten.

Om decommittering te voorkomen heeft de MA eind 2013 is een revolverend fonds opgezet ter waarde van 3,5 mln euro. Hierdoor kon de decommittering van de jaartranche 2011 worden voorkomen.

Cumulatieve bedragen per 31 december 2013

De communautaire bijdrage is berekend op basis van de aan de begunstigde betaalde of te betalen EVF bijdrage (afgerond naar hele getallen).

	Door de begunstigten betaalde uitgaven die zijn opgenomen in de naar de beheersautoriteit gestuurde verzoeken tot betaling	Overeenkomstige overheidsbijdrage	Overeenkomstige EVF bijdrage	Uitgaven die zijn betaald door de instantie die verantwoordelijk is voor het verrichten van de betalingen aan de begunstigten	Door de beheersautoriteit vastgelegde EVF steun	Totale betaling die van de EC wordt gevraagd Specificeer de basis voor het berekenen van de communautaire bijdrage	Totale betaling die van de EC is ontvangen
As 1	41.763.169	35.024.113	13.547.293	35.024.113	14.767.608	13.407.692	11.294.596
As 2	24.298.425	7.271.432	3.104.432	6.953.893	5.510.900	3.092.084	2.737.524
As 3	36.339.042	26.821.023	11.675.852	25.445.411	21.508.850	11.574.636	5.931.163
As 4	12.159.888	4.243.590	1.841.219	3.442.397	5.172.879	1.795.033	1.144.251
As 5	5.374.455	5.374.455	2.687.227	5.374.455	2.740.049	2.395.200	2.678.784
Totaal	119.934.981	78.734.615	32.856.058	78.786.030	49.700.287	32.264.646	23.786.319

Tabel 27. Financieel overzicht, cumulatief

Bedragen mutatie 2013

De communautaire bijdrage is berekend op basis van de aan de begunstigde betaalde of te betalen EVF bijdrage. (afgerond naar hele getallen).

	Door de begunstigten betaalde uitgaven die zijn opgenomen in de naar de beheersautoriteit gestuurde verzoeken tot	Overeenkomstige overheidsbijdrage	Overeenkomstige EVF bijdrage	Uitgaven die zijn betaald door de instantie die verantwoordelijk is voor het verrichten van de betalingen aan de	Door de beheersautoriteit vastgelegde EVF steun	Totale betaling die van de EC wordt gevraagd Specificeer de basis voor het berekenen van de communau-	Totale betaling die van de EC is ontvangen
--	---	-----------------------------------	------------------------------	--	---	---	--

	betaling		begunstigden		taire bijdrage		
As 1	6.595.157	4.735.740	4.795.328	4.735.740	5.582.922	2.113.096	2.805.760
As 2	1.628.651	490.807	202.058	281.268	628.259	354.559	1.329.594
As 3	12.293.357	9.910.101	7.078.227	8.534.489	6.954.468	5.643.473	3.827.103
As 4	5.138.822	1.727.674	734.046	926.481	426.695	650.781	1.092.904
As 5	11.519	11.519	5.759	11.519	0	-283.584	2.598.477
Totaal	25.667.509	16.875.842	12.815.454	17.035.257	13.592.346	8.478.326	11.653.839

Tabel 28. Financieel overzicht, mutaties 2013

Voor de resterende periode van het EVF wordt verwacht dat de meerjarige projecten uit de openstellingen tot afronding zullen komen. Maar er zijn ook projecten die niet (volledig) zullen worden afgerond. Deze terugvloei in het fonds in deze fase heeft als nadeel dat de gelden nauwelijks meer opnieuw ingezet kunnen worden. Decommittering van een gedeelte van het EVF is vrijwel onvermijdelijk.

3.4. Kwalitatieve analyse

De Nederlandse visserij kende aan het begin van de EVF-periode de nodige problemen. Vangstquota werden verlaagd, brandstofkosten stegen, de kritiek op visserijmethoden nam toe en de economische opbrengsten vielen tegen. Dit maakte een koerswijziging noodzakelijk.

Met steun vanuit het EVF hebben vissers in samenspraak met de overheid hun bedrijfsvoering op innovatieve wijze aangepast aan de veranderende omstandigheden en eisen van de markt en maatschappij.

Nederland besloot in 2007 tot een vrij radicale omslag wat betreft de inzet van het visserij subsidie-instrumentarium. De gangbare keuze om subsidies in te zetten voor sanering en klassieke investeringen in vistuigen werd omgezet in een beleid waarbij het EVF wordt benut om innovatie en samenwerking bevorderen. Geen subsidies die ook maar enig nadelig effect hebben op een grotere viscapaciteit of visserijinspanning maar subsidies voor acties van gemeenschappelijk belang zoals samenwerking tussen ondernemers in de primaire sector, samenwerking tussen de schakels in de visketen en samenwerking van ondernemers in de visketen met wetenschappers en/of maatschappelijke organisaties. Overall doel: de visserijsector als geheel ondersteunen in de transitie naar een meer duurzame, beter economische renderende sector. Duurzaam waar het gaat om een transitie naar een visserij die in evenwicht is met de beschikbare visbestanden, geen schade toebrengt aan de natuur, het ecosysteem, waar reducties op het gebruik van energie worden gerealiseerd en de uitstoot van schadelijke stoffen en CO2 vermindert.

Een visserij en een visketen ook die zich richt op ketensamenwerking, ketenverkorting en aansluiting naar de (consumenten)markt. Versterkte ketensamenwerking dient bij te dragen aan de noodzakelijke omslag van een meer aanbod- naar vraaggestuurde visketen. Vraagsturing niet als doel op zich,

maar middel om de visserij af te stemmen op de wensen van de consument, de markt en daarmee ook de verduurzaming van de visserij. Afnemers in de keten stellen immers in toenemende mate eisen en standaarden aan de levering van vis. Eisen die tot positief gevolg hebben dat certificering van visserijen een impuls krijgt wat op zijn beurt mogelijkheden geeft voor winstvergroting (license to produce). Vraagsturing draagt bij aan economische versterking van de ketenschakels en verduurzaming van de visserij. Subsidies dienen te worden ingezet om deze transitie te faciliteren. Deze aanpak wordt breder bekend als de Nederlandse aanpak in de Visketen. Deze aanpak steunt op 3 pijlers.

1. De eerste is de oprichting van het Visserij Innovatieplatform later omgezet in een stelsel van regionale Blueports. Het VIP werd opgericht om het innovatieklimaat in de visserij richting te geven en te verbeteren, ondernemerschap te versterken en samenwerking in de hele visketen aan te jagen. Het VIP organiseerde workshops en debatten en internationale kennisuitwisselingen tussen vissers, maar zette ook studies uit en ontwikkelde communicatietrajecten. Zo zijn grote stappen gezet. Van een sector die van oudsher naar binnen was gekeerd naar een open, innovatieve visserij.

Inmiddels zijn de vernieuwing en het ondernemerschap, die mede tot stand zijn gekomen dankzij het VIP, verankerd in vijf regionale Blueports. Deze innovatienetwerken zijn in 2012 opgericht. Gezamenlijk jagen zij de innovatie in de visserij en aquacultuursector verder aan. Het VIP is nog wel actief bij het beoordelen van innovatie- en samenwerkingsprojecten voor financiering uit het EVF.

2. De tweede pijler van de Nederlandse aanpak bestaat uit een stelsel van 14 Kenniskringen. Deze zijn in 2008 opgericht, met steun van de Nederlandse overheid. In 2013 is een succesvolle start gemaakt om het stelsel vanaf 2014 uit het EVF te financieren. Kenniskringen zijn (studie)groepen van vissers en wetenschappers. Samen zoeken zij naar oplossingen voor problemen in de visserijpraktijk. Ze houden zich bijvoorbeeld bezig met alternatieve vistechnieken en methodes om de duurzame vangst en teelt te verbeteren. Maar ook met het zoeken naar mogelijkheden het gebruik van fossiele brandstof te reduceren, meer toegevoegde waarde te creëren en de rentabiliteit van de sector te verhogen.

3. Het Europees Visserij Fonds (EVF) is de derde pijler van de Nederlandse aanpak. Nederland heeft in 2007 nadrukkelijk gekozen het EVF in te zetten voor activiteiten en projecten van gemeenschappelijk belang. De focus van het EVF ligt op projecten die innovatie en samenwerking realiseren. Traditionele investeringsregelingen zijn verleden tijd. Nederland heeft ervoor gekozen via tenders (openbare aanbestedingen) EVF-financiering beschikbaar te stellen. Iedere ondernemer in de visketen kan zich in principe inschrijven. De ingediende projecten kunnen goed met elkaar worden vergeleken. Zo worden alleen de meest kansrijke projecten uit het EVF gefinancierd. Zo ook de onderstaande projecten in het jaar 2013.

Innovatieprojecten onder regeling Innovatie in de visketen

1. Ontwikkeling geautomatiseerd MZI systeem

Een samenwerkingsverband van ondernemers gaat een efficiënt, mobiel en geautomatiseerd inhang-, knoop-, en oogststelsel ontwikkelen waarmee het mosselzaad sneller en minder arbeidsintensief geoogst kan worden.

2. Innovatieve reproductie Europese aal

In het project worden verschillende methoden en maturatie-protocollen ingezet om vrouwtjesalen geslachtsrijp te maken. Hiermee kan een regelmatige productie van hoogwaardige larven opgezet worden.

3. Het nieuwe visnet: vermindering van discards en bijvangst in de twinrigvisserij

Het project is gericht op de ontwikkeling van een nieuw visnet voor de twinrigvisserij dat discards, bijvangst en het brandstofverbruik in deze visserij vermindert.

4. Paperfood

De uitvoerders van dit project gaan vis kweken en papier maken op één locatie. De reststromen uit de papierfabriek (water en warmte) zullen gebruikt worden voor het kweken van regenboog- en beekforel in een recirculatiesysteem.

5. Valorisatie reststromen vis

Een samenwerkingsverband gaat onderzoeken of visafval op kotters verwerkt kan worden tot een verkoopbaar product, door middel van het ontwerpen van een opvanginstallatie voor het aan boord opslaan van halffabricaten uit het visafval.

Projecten onder regeling Collectieve Acties in de visketen

6. Vissen voor de wind

Het project omvat een ondernemingsplan voor een multifunctioneel gebruik van windparken, waarbij voor de visserijsector mogelijkheden worden gecreëerd om visserijactiviteiten en taken op het gebied van maritieme dienstverlening uit te oefenen.

7. Pilot datacollectie platvissoorten

Vissers, maatschappelijke organisaties en onderzoekers werken binnen dit project samen aan het verzamelen van data over bijvangstsoorten waar op dit moment geen beheersadvies van beschikbaar is.

8. Kokkelakkers met eb/vloed binnendijks

Deze schelpdierproducent zal met behulp van praktijk- en wetenschappelijke kennis een inrichtingsplan ontwikkelen voor Polder Wassenaar. Het inrichtingsplan zal voorzien in een aan

getijden onderhevige experimentele locatie voor binnendijkse kokkelteelt met respect voor de lokale natuurdoelen.

9. Bedrijfssurvey Nederlandse kottersector 2014-2015

In de bedrijfssurvey verzamelen vissers data over de bestanden van de commerciële vissoorten schol en tong in de Noordzee. Nadat er vijf jaar lang op dezelfde manier bemonsterd is, kan een datareeks worden opgebouwd die inzicht geeft in de omvang van het schol- en tongbestand.

10. Paling over de dijk: samen werken aan aalherstel

Doel van het project is het wegvangen en overzetten van geslachtsrijpe paling (schieraal) bij gemalen en bij een waterkrachtcentrale om de migratie van schieraal naar zee te bevorderen.

11. Duurzaam snoekbaars collectief

In dit project werken de Nederlandse snoekbaarskwekerijen samen om collectief de economische situatie te verbeteren, de milieubelasting te reduceren en het dierenwelzijn te verbeteren, door middel van specifieke metingen (systeemefficiëntie, visgezondheid, management) op individuele bedrijven te koppelen aan een bedrijfsvergelijking.

12. Vers van de visser

Dit project is een initiatief van visserijondernemingen om de lokaal gevangen vis rechtstreeks aan de consument te verkopen. Doel is ketenverkorting, imagoverbetering en beter contact met de consument.

13. Ontwikkelingen van lange termijn beheerplan voor Noordzee horsmakreel

In dit project zal een analyse gemaakt worden van de beschikbare kennis en gegevens over horsmakreel in de Noordzee met het doel een lange termijn beheersplan te ontwikkelen.

14. Implementatie van het structurele gebruik van data van pelagische visserij

Het project maakt de data van commerciële schepen bruikbaar voor wetenschappelijke doeleinden om hiermee pelagische bestandsschattingen nauwkeuriger te maken.

15. Kadergroep visketen

Het project kadergroep visketen beoogt de ontwikkeling van een platform voor professionals en jonge potentiële bestuurders in de visserijsector. Het platform gaat coaching, training en doorgroeimogelijkheden bieden naar bestuursfuncties.

16. Decentraal aalbeheer Friesland, duurzaam quotum, oogsten naar draagkracht

Dit project gaat verder investeren in duurzame aalvisserij waarbij gevist wordt met behulp van een aalquotum, waarvoor de draagkracht van het viswater de kern vormt.

17. Heldere haalbaarheid van bewerkte visproducten

In dit project worden methoden ontwikkeld voor het transparant en traceerbaar maken van de herkomst van vis-, schaal- en schelpdierproducten.

3.5. Regelingen van toezicht

In het jaarlijks controlerapport 2013 zijn de volgende conclusies getrokken door de Auditautoriteit (AA):

1. Het onderzoek naar de werking van de beheerssystemen in het bijzonder gericht op adequate managementverificaties en betrouwbaar automatiseringssysteem heeft bij de systeemaudit die in de referentieperiode 1 juli 2012 tot en met 30 juni 2013 is uitgevoerd een score 3 opgeleverd. Een score 3 betekent dat het systeem gedeeltelijk functioneert en dat substantiële verbeteringen nodig zijn.
2. Het onderzoek naar de concrete acties heeft met betrekking tot de uitgaven die in de steekproef zijn betrokken een foutpercentage opgeleverd van 3,34%. In het foutenpercentage zijn de interpretatievraagstukken nog niet meegenomen. Foutenpercentage kan na het oplossen van de interpretatievraagstukken aanzienlijk hoger liggen.

Ondanks alle verbeteringen in 2012 zijn er nog steeds belangrijke tekortkomingen geconstateerd in 2013. Met name aan de aanbestedingsprocedure door begunstigden is veel aandacht aan besteed en diverse checklisten en instructies bij de managementverificaties zijn aangepast door de Bemiddelende Instantie. In 2014 wordt op basis van de aanbevelingen van de Audit Autoriteit een actieplan opgesteld met concrete verbetermaatregelen. Een aantal interpretatievraagstukken worden voorgelegd aan een externe instantie om zo een zorgvuldige afweging te kunnen maken en te kunnen vertalen naar een rechtmatige uitvoering in toekomstige gevallen.

3.6. Belangrijke problemen/uitdagingen van 2013

De belangrijkste uitdaging in 2013 was het oplossen van de interpretatievraagstukken tussen de Management Autoriteit en de Audit Autoriteit. Eind 2013 moeten wij helaas constateren dat het aantal onopgeloste interpretaties alleen maar is toegenomen en dat de noodzaak bestond om een externe instantie in te schakelen hiervoor. Dit traject zet zich voort in 2014 als onderdeel van de verbetermaatregelen die in ons actieplan is opgenomen. Ook andere verbetermaatregelen zoals aanpassing controlesystematiek en betere voorlichting zowel intern als extern behoeven aandacht in 2014.

3.7. Aanbevelingen van de Commissie ingevolge het jaarlijks onderzoek van het OP

Door de Commissie zijn er geen aanbevelingen geformuleerd bij voorgaand jaarverslag..

3.8. Terugbetaalde of opnieuw gebruikte steun

In 2013 zijn verschillende projecten ingetrokken. Inmiddels is 9,8 miljoen euro van de eerder gecommiteerde overheidsbijdrage vrijgevallen (3,6 miljoen EVF) doordat projecten zijn ingetrokken of voor een lager bedrag zijn gerealiseerd. In 2014 zal dit bedrag opnieuw ingezet worden voor zover het niet al ingezet is.

Er is in 2013 een bedrag van 186.365 euro aan gevorderde overheidsbijdrage terugontvangen (EVF-aandeel 36.562 euro). Deze ontvangen vorderingen zitten wel verwerkt in het bedrag van 9,8 miljoen euro. Een bedrag van 440.933 euro (EVF-aandeel 24.940 euro) staat nog open aan vorderingen.

3.9. Aanzienlijke wijziging overeenkomstig artikel 56 van Verordening (EG)

nr. 1198/2006

In 2013 zijn geen aanzienlijke wijzigingen overeenkomst artikel 56 van Verordening (EG) nr. 1198/2006 doorgevoerd.

3.10. Wijziging van de algemene voorwaarden voor de uitvoering van het OP

In 2013 is het OP gewijzigd (en door het CvT goedgekeurd) om het mogelijk te maken om een revolverend fonds op te zetten met EVF middelen in 2014.

4. Het gebruik van technische bijstand

Onder technische bijstand worden de EVF-uitvoeringskosten van de BI betaald. Ook de kosten voor certificering van de uitgavenstaat door de Certificeringsautoriteit (CA) en de auditwerkzaamheden van de AA vallen onder technische bijstand. In 2010 is een kader opgesteld van welke kosten subsidiabel zijn onder technische bijstand. Zowel de kosten van de mid-term evaluatie als die van de ex-ante evaluatie voor het EFMZV 2014-2020 vallen onder de technische bijstand.

Inmiddels is het gehele beschikbare budget voor technische bijstand gebruikt. Vanaf 2013 is alle technische bijstand met nationale middelen uitgevoerd. Met DG MARE is in 2012 gesproken over de mogelijkheid van ophoging van het As 5-budget (de verordening biedt die mogelijkheid voor bijzondere omstandigheden). Echter proportionaliteit (Nederland heeft een relatief klein fonds wat de uitvoering duurder maakt) en de grote focus op innovatie en collectieve acties (ingewikkelde projecten met een lange doorlooptijd) zijn voor DG MARE geen argumenten om ophoging toe te staan. In 2013 zijn extra nationale middelen beschikbaar gekomen doordat er EVF budget is overgeheveld naar as4 (waarvan de visserijgebieden de cofinanciering leveren). Hierdoor is het mogelijk geweest om de uitvoering van het EVF-programma tot einde 2015 voort te zetten.

5. Voorlichting en informatieverstrekking

Net zoals in voorgaande jaren is in 2013 voor iedere openstelling informatievoorziening ontwikkeld zijn en aanvraagformulieren gemaakt waarin alle van toepassing zijnde voorwaarden zijn opgenomen. Op de internetsite (mijn.rvo.nl) van het Ministerie van EZ wordt alle informatie en de aanvraagformulieren geplaatst, evenals het OP 'Perspectieven voor een Duurzame Visserij' en de Ontwikkelingsstrategieën van de zes visserijgebieden die mee doen aan de Regeling Duurzaam ontwikkelen van visserijgebieden. Er is ook een pagina opgenomen met de algemene voorwaarden van het EVF, zodat potentiële aanvragers hier in een vroeg stadium kennis van kunnen nemen. Voor de openstellingen van 2013 zijn elektronische formulieren ingeregeld en wordt zoveel mogelijk digitaal gewerkt. Verder heeft Nederland, zoals alle voorgaande jaren, in april 2014 de subsidiegegevens van vissers die in 2013 Europese visserijsubsidie ontvingen gepubliceerd in een database op het bovengenoemde mijn.rvo.nl. De gegevens gaan over het kalenderjaar 2013 (01-01-2013 tot en met 31-12-2013).

Daarnaast worden door het ministerie persberichten uitgebracht over de openstellingen, maar ook over het resultaat van verschillende regelingen. Deze persberichten zijn te vinden op de site van de rijksoverheid (www.rijksoverheid.nl). Tevens wordt de begunstigde in de goedkeuringsbeschikkingen geïnformeerd over de voorwaarden van het EVF en over nationale voorwaarden.

Aanvullend wordt er ook vanuit het Vakblad het 'Visserijnieuws' ruim aandacht aan de EVF-tenders besteed. Gezien de grote belangstelling van de sector voor de lopende EVF-projecten wordt ook hierover regelmatig in het 'Visserijnieuws' bericht. De dekkinggraad van dit vakblad in de sector is zeer breed. Wat betreft de resultaten van As 4-openstellingen worden vanuit de zes visserijgebieden zelf persberichten opgesteld en geplaatst in de lokale pers.

In 2013 is voor de tweede keer meegedaan met de 'Europa kijkdagen', een initiatief van de Nederlandse structuurfondsen (EFRO, ESF en INTERREG). Hierbij waren drie EVF-projecten betrokken. Door 'mee te liften' met de structuurfondsen werd het EVF nationaal in kijker gezet op een manier dat het EVF zelf nooit had kunnen bewerkstelligen. Aanvullend daarop is het EVF ook aangesloten bij de website 'Europa om de hoek'¹. Deze website is opgericht om de burger het hele jaar door te informeren over de projecten gefinancierd met Europese middelen. Stapsgewijs is het de bedoeling om alle EVF-projecten op deze website te plaatsen. De kosten hiervan zijn proportioneel laag omdat het opzetten en beheren van de website grotendeels door de structuurfondsen wordt gefinancierd. In 2013 zijn projecten die betrokken waren bij de jaarlijkse publiciteit evenement op de website geplaatst als ook afgeronde innovatie projecten.

Informatieverstrekking richting de aanvrager is in 2013 aangevuld met een voorlichtingsdag voor de ondernemers. Het doel was om aanvragers de procedures van EVF-subsidies uit te leggen en ruimte te bieden voor vragen. In totaal zijn hier tussen de 30 en 40 deelnemers geweest. Dit waren zowel vissers als ook intermediaire organisaties. Daarnaast is RVO.nl bij nieuwe aanvragers (die niet eerder EVF-subsidie hebben aangevraagd) op bezoek geweest in het geval ze de voorlichtingsbijeenkomst niet konden bijwonen.

Aanvullend hierop is er ook een informatiedag in Utrecht geweest op zaterdag 17 november waar een zeer breed publiek op af is gekomen. Ook tijdens de "vlaggetjes dag" op 8 juni in Scheveningen, waar circa 235 duizend bezoekers op af kwamen, heeft de Staatssecretaris uitgebreid aandacht besteed aan de resultaten van het EVF.

In het najaar van 2013 is het boekje "koplopers" (de uitwerking van de bijlage van het jaarverslag 2012) zowel in het Nederlands als ook in het Engels verschenen (oplage 2x 700). Aanvullend daarop is er een tweede EVF film geproduceerd (in het Engels). Deze is voor het eerst is getoond tijdens de jaarvergadering (november 2013) met als doel om de toekomstige focus van het Nederlandse beleid (de keten aanpak) onder de aandacht te brengen. In de film werden diverse succesvolle EVF projecten getoond die hun rentabiliteit hadden verhoogd door kritisch te kijken naar de keten waarin ze opereerden. Deze film zal hopelijk ook voor de volgende programmeringsperiode een inspiratie zijn voor vissers. Het verhogen van de rentabiliteit van duurzaam gevangen vis blijft voor de gehele visserijsector een uitdaging.

¹ www.europaomdehoek.nl

6. Informatie over de naleving van de Gemeenschapswetgeving

In 2013 hebben geen wijzigingen plaatsgevonden over de naleving van de gemeenschapswetgeving ten opzichte van 2012. Vrouwen en mannen zijn gelijk behandeld met betrekking tot het EVF in Nederland. Hier zijn ook in 2013 geen aparte selectiecriteria voor vrouwen opgenomen. Duidelijk is dat deze aanpak vrouwen niet weerhoudt om aanvragen in te dienen gezien gelijke kansen voor man en vrouw vanzelfsprekend volledig verankerd zijn in alle beleidsterrein binnen de Nederlandse overheid. Het visserijbeleid en ook zeker het voorbereidende onderwijs vormt hierop geen uitzondering.

Met de openstellingen onder het EVF zijn vrouwelijke ondernemers in de Nederlandse visserij bereikt. Onder de regelingen Innovatie en Collectieve acties zijn meerdere projecten gehonoreerd waar de hoofdaanvragers vrouwelijke ondernemers zijn. Voorbeelden zijn EVF-subsidies voor de ontwikkeling van een alternatief voor de boomkor, het beter vermarkten van duurzaam gevangen vis, het opzetten van een jongeren netwerk in de visserij en een initiatief voor het ontwikkelen van een kadergroep visketen waarin toekomstige bestuurders worden getraind. Ook het driekoppige projectteam dat sturing geeft aan de kenniskringen Visserij, die vervolgens zelf vele tientallen EVF-projecten hebben voorbereid en uitgevoerd, bestaat uit twee vrouwelijke en één mannelijke onderzoeker. Bij de investeringssubsidie voor koelvriesinstallaties bestaat de directie van de begunstigde onderneming uit vrouwen (eerst twee vrouwelijke directieleden waarvan er één in januari 2014 helaas is overleden).

Er zijn in 2013 geen ernstige bevindingen uit de administratieve, fysieke en interne controles naar voren gekomen. Wel zijn er door DR en de nVWA onregelmatigheden geconstateerd, maar geen opvallende zaken.

7. Complementariteit met andere instrumenten

Bij de opstelling van het OP is reeds rekening gehouden met de complementariteit met andere instrumenten. In de uitvoering wordt gewaakt voor cumulatie met andere instrumenten door de aanvragers zowel bij verlening als bij vaststelling schriftelijk te vragen aan te geven of ze aanvullende subsidies hebben ontvangen. Op deze wijze wordt voorkomen dat dezelfde uitgaven uit meerdere fondsen worden gesubsidieerd. Waar mogelijk en proportioneel wordt gebruik gemaakt van kruiscontroles met andere regelingen.

+++

Bijlage 1. Ingediende betalingen in 2013

Openstelling	Totale subsidiabele kosten	Totale overheidssteun	Toegekende EVF-steun	Door CA berekende EVF-steun voor betaalaanvraag
As1	€ 58.493.696	€ 37.586.373	€ 14.766.900	€ 13.407.692
Vis Sanering	€ 27.491.737	€ 27.491.737	€ 8.247.521	€ 8.247.521
Investering in koelvriesinstallaties	€ 21.622.010	€ 5.000.000	€ 2.500.000	€ 1.547.241
EVF Visbeschikkingen (Revolverend Fonds)	€ 3.637.000	€ 3.500.000	€ 3.325.000	€ 3.325.000
Investerings in Vissersvaartuigen; Aanpassing en Selectiviteit	€ 2.615.443	€ 549.396	€ 219.759	€ 10.038
Investerings in voormalige rondvissersvaartuigen	€ 2.040.780	€ 480.000	€ 192.000	€ 17.254
Investering in weegschalen aan boord	€ 858.838	€ 335.226	€ 167.613	€ 166.384
Sociaal economische maatregelen	€ 231.432	€ 231.432	€ 115.716	€ 94.256
As 2	€ 48.773.122	€ 13.774.849	€ 5.510.900	€ 3.092.085
Investerings aquacultuur	€ 28.841.883	€ 7.700.010	€ 2.657.204	€ 874.298
Investerings in Mosselzaadinvanginstallaties	€ 5.656.610	€ 1.668.608	€ 500.582	€ 302.635
Compensatieregeling Aalvisserij 2010	€ 7.106.246	€ 2.130.831	€ 1.065.415	€ 1.062.979
Investering in verwerking en afzet	€ 7.168.383	€ 2.275.400	€ 1.287.700	€ 852.172
As 3	€ 82.131.378	€ 53.635.448	€ 18.428.261	€ 11.574.636
Collectieve acties in de visketen	€ 24.756.638	€ 19.180.126	€ 6.784.882	€ 2.276.651
EVF Visbeschikkingen (PEFA)	€ 430.000	€ 307.500	€ 41.250	€ 9.596
EVF Visbeschikkingen (NSFC)	€ 1.378.055	€ 1.000.000	€ 300.000	€ 300.000
EVF Visbeschikkingen (Masterplan duurzame visserij)	€ 3.711.586	€ 2.000.000	€ 1.000.000	€ 28.724
EVF Visbeschikkingen (glasaaluitzet)	€ 1.875.000	€ 1.875.000	€ 596.250	€ 217.042
Certificering in de visketen	€ 3.510.279	€ 1.442.576	€ 721.288	€ 469.628
EVF Visbeschikkingen (Visbureau, 2 maal)	€ 1.575.000	€ 1.400.000	€ 525.000	€ 525.000
Kwaliteit en nieuwe markten in de visketen	€ 1.964.847	€ 700.000	€ 350.000	€ 119.509
EVF Visbeschikkingen (Solea)	€ 250.000	€ 250.000	€ 75.000	€ 44.612
EVF Visbeschikkingen (Zeeuwse Tong)	€ 11.112.113	€ 6.500.000	€ 1.300.000	€ 5.200.000
Innovatie in de visketen	€ 29.422.661	€ 16.835.046	€ 5.661.991	€ 2.383.874
As 4	€ 27.587.953	€ 12.096.568	€ 5.172.879	€ 1.795.034
Duurzame ontwikkeling van visserijgebieden	€ 26.679.620	€ 11.188.235	€ 4.718.712	€ 1.709.213
Duurzame ontwikkeling van visserijgebieden Lokale groepen beheerskosten	€ 908.333	€ 908.333	€ 454.167	€ 85.821
As 5	€ 5.480.097	€ 5.480.097	€ 2.740.049	€ 2.395.200
EVF Visbeschikkingen (coördinatie as 4)	€ 150.418	€ 150.418	€ 75.209	€ 59.638
EVF Visbeschikkingen (Ecorys, ex ante EFMZV)	€ 86.019	€ 86.019	€ 43.009	€ 5.760
EVF Visbeschikkingen (ERAC, midterm)	€ 174.424	€ 174.424	€ 87.212	€ 44.203
Uitvoeringskosten EVF (BI, CA, AA)	€ 4.852.079	€ 4.852.079	€ 2.426.040	€ 2.134.012
Uitvoeringskosten FIOV (BI)	€ 303.176	€ 303.176	€ 151.588	€ 151.588
Totaal	€ 222.329.247	€ 122.573.335	€ 46.618.989	€ 32.246.647

Overzicht waarbij elke (hoofd)aanvrager per project eenmaal wordt meegenomen

Bijlage 2. Overzicht As4

Overzicht openstellingen As4 beschikt; cumulatief t/m 2013.

Overzicht waarbij elke (hoofd)aanvrager per project eenmaal wordt meegenomen

	Flevoland	Friesland	Groningen	Noord-Holland	Zeeland	Zuid-Holland	Totaal
Besloten vennootschap	5	5		3	9	2	24
Vennootschap onder firma	1			4	3	5	13
Coöperatie	1			2			3
Commanditaire vennootschap	1					1	2
Naamloze vennootschap						2	2
Eenmanszaak					2	1	3
Stichting		1	2	2		2	7
Vereniging	1	2	2				5
Gemeente		1		1	2		4
Totaal	9	9	4	12	16	13	63